

Új Város

6.

2006.
június

Az értékekre,
az életre nevelés
iskolája

*Győzhetsz is, veszíthetsz is,
csak játssz!*

SPORTOLNI ÖRÖM

Az Élet igéje

5 A szabadság törvénye

Sport és társadalom

6 Sportolni öröm

Demokrácia és élet

8 Az emberi test

Egyház

10 A XXI. század papja

Kultúra

12 Rádió

13 Csak egy film?

Óvodától egyetemig

14 Iskola a közösségért

Életük tanúságával

17 Világtalálkozó - 2006. szeptember

Családi műhely

18 Csodák között élünk

19 Végre itt a nyaralás

Párbeszéd

20 Ti barátaim vagytok

Fiatalok

22 A bajnoki cím mögött

Megkérdeztük

24 Internetről mindenkinek (6.)

25 A fokozatosság elve

Új Város

Közéleti kiadvány - ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja (www.fokolare.hu)

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163 Budapest, Ágoston Péter u. 25.

Számlaszám: 11705008-20434836

Felelős kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím: 1163 Budapest, Kisterenye u. 54.

Telefon: 328-0785. Fax: 403-5400. E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Felelős szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Aranyi Krisztina, dr. Bakacsi Viktória, Fábrián Zsuzsanna, Fábri Andzsej, Ferentzi Éva, id. Frivaldszky János, Himmer László, Hortoványi Emőke, Horváth Viktória, dr. Kiss Imre, Koncz Emőke, Körmendy Klára, Lisztovszki Tünde, Maucha Kristóf, Rieih Zsuzsanna, Romhányi László, Smohai Ferenc, Sudár Balázs, Szalai Simkó Hilda, Téglásy Klára, Tóth Judit, Tóth Pál, Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés: Arton 2004 Bt

Nyomatás: Kapitális Kft. Debrecen. Felelős vezető: Kapusi József.

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svjät**. Cseh Közfársaság: **Nové mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svijet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miesto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2006-ra: **4000 Ft**. Külföldre: **35 euro**

Támogatói előfizetés: **7000 Ft**.

Címlap: Bartus Sándor **hátlap:** Stipkovits Gábor

ISTEN HULLÁMHOSSZÁN

A Tisza partján lakom, így minden nap figyelemmel kísérem a vízállást és a védelmi munkákat. Bár szerettem volna tenni valamit, de az időm nem engedte, meg úgy gondoltam, mit is tehetnék ott egymagam! Amikor halottam, hogy a fokolárhoz tartozó barátaimmal mehetünk segíteni a gátra zsákok pakolni, nagyon megörültem, és gondoltam, elhívom a csoporttársamat is.

Aznap reggel két vizsgám volt. Keveset aludtam az éjjel, a vizsga pedig elhúzódtott, így nem értem oda időben. Mégis úgy éreztem, ki kell mennem megnézni, hogy tudok-e még segíteni. A többiek épp akkor indultak egy kikötőhöz, ahol átázott a gát és szükség volt a munkára. Gyorsan hazasiettem átöltözni, majd utánuk kerekedtem a város túlsó végébe.

Egy kis ideig hezitáltam, vajon megéri-e kimennem, mert tudtam, nem sokáig tudok maradni. Úgy éreztem mégis, ha kis időre is, fontos hogy együtt tegyünk valamit, és hogy az a kis rész is, amit én teszek hozzá a közös munkához, lényeges. Hazafelé a vonaton, amit épp hogy elértem, nagyon boldog voltam, mert éreztem, hogy sikerült a jelen pillanatot élnem. Még aznap váratlanul nagyon nehéz helyzetbe kerültem. Biztos vagyok abban, hogy a többiekkel töltött munkás délután adta meg az erőt, hogy ki tudjak tartani, és képes legyek „Isten hullámhosszára” helyelkedni.

N. Ági - Szeged

HOGYAN TOVÁBB?

Az utóbbi hetekben, hónapokban mindannyiunk életében, ha akartuk, ha nem, erősebben jelen volt a politika. Az országgyűlési választásokon lehetőségünk van beleszólni abba, hogy kik képviseljenek bennünket a parlamentben, ki alakítson kormányt, ki irányítsa ilyen módon négy évig az életünket. 1990 óta minden választási kampányban segítettem valamilyen módon az általam támogatott pár-

PÜNKÖSD A PÁPÁVAL

Vizsolyi László

Nyolc év elteltével ismét Rómában, a Szent Péter téren ünneplik a mozgalmak és egyházi közösségek a Szentlélek kiáradását. II. János Pál pápa 1998-ban a megjelent többszázezer, lelkes világi hívőt arra buzdította, hogy a megtapasztalt új Pünkösöd örömhírét adják tovább. Akkor Chiara Lubich ígéretet tett a Szentatyának, hogy a Fokoláre Mozgalom karizmájához híven a mozgalmak közötti közösségért többet fog tenni és jobban szem előtt tartja ezt a célt. Ennek szellemében a római találkozót több mint háromszáz rendezvény követte szerte a világon. A mozgalmak egymásra találása, a közöttük erősödő kölcsönösség hatással volt a többi keresztény mozgalomra, a Katolikus Egyházon kívül is. 2004. májusában a különböző egyházak mozgalmi megtartották első nagy találkozójukat Stuttgartban, melynek az „Együtt egymásért” címet adták.

*

Napjainkban általánosan elterjedt vélemény, hogy azonos mindennek az értéke. Ezzel végeredményben semminek nem tulajdonítanak igazán értéket, csak a pénznek, a hatalomnak és a társadalmi pozíciónak. Sokan úgy élnek, mintha nem létezne az igazság, mintha nem lenne mód a boldogság utáni vágynak, az ember legbensőbb vágynak a kielégítésére.

Az értékválság, ami a növekvő szekularizáció és a „relativizmus diktatúrája” következtében kialakult – fogalmazott XVI. Benedek –, sok keresztényt is elbizonytalanít. II. János Pál egyfajta „csöndes hitehagyásról” beszélt Istennel kapcsolatban. Vannak, akik vallási igényüket alávetik a divatnak, és összeválogatják a nekik tetsző elemeket (New Age, okkultizmus, mágia,

stb.), miközben mások anyagi hasznot húznak ebből. „Korunk drámai kihívására megfelelő válaszként a Szentlélek, rendkívüli missziós lendületű új karizmat adományozva, újból közbelépett az Egyház történetében” – húzta alá II. János Pál pápa az egyházi mozgalmakhoz és új közösségekhez intézett beszédében Pünkösöd vigíliáján, 1998. május 30-án.

Amikor a család önmagában már nem elegendő a hit továbbadásához, éppen akkor jönnek segítségül a mozgalmak és az új egyházi közösségek. Erejük a bennük lévő karizmából fakad. Kiindulópontjuk a szív megtérése, a személyes találkozás az Örömhír forrásával, az élő Krisztussal, aminek következtében gyökereken megváltozik valakinek az élete.

Az egyházi mozgalmak és új közösségek léte „gondviselészerű ajándék”, egyben feladat és kihívás is mind a lelkipásztorok, mind a világiak számára. A „nyugodt megőrzés” egyházát a mozgalmak új lendületű, missziós egyházképükkel szembeállítják. „Az Egyháznak erre nagy szüksége van ma, meg kell tehát nyílnia a Lélek által támasztott újdonságra” – hangzott el a latin-amerikai egyházi mozgalmak és új közösségek 2006-os kongresszusán. Mint mondotta Stanislaw Rylko érsek, a Világiak Pápai Tanácsának elnöke: „Segítik a plébániai és egyházmegyei lelkipásztorkodást a szükséges prófétai erő visszanyerésére.”

Nem csak a helyi Egyház szövetébe épülnek be szervesen, de az Egyház egyetemességének is jelei. Ebből fakad a mozgalmak Péter utódaihoz kötődő különleges kapcsolata, ezért zárandokolnak idén is örömmel Rómába XVI. Benedek meghívására.

tot. Idén nehezen kapcsolódtam bele, nem nagyon tetszett, amit a tv-ből, rádióból hallottam, amit a plakátok hirdettek. Azután mégis erőt vettem magamon, mert sok segítségre volt szükség. Nem lehetek közömbös – gondoltam. Félttem a becsongetésektől, mi lesz, ha zaklatásnak veszik, ha terhére vagyok ez-

zel az embereknek? Lélektelennek éreztem a feladatokat, amivel meg akartak bízni. Végül elvállaltam a mi kis utcánkat, soklakásos házakkal. Kellemesen csalódtam. Az emberek örültek, hogy megoszthatták valakivel gondolataikat a politikáról. Éppen ez volt az egyik tapasztalatom, hogy egymással nem mernek

beszélgetni, mert van bennük valami félelem! A másik pozitív eredmény az volt, hogy megismerkedtem sok hasonló gondolkodású emberrel, akik a közelünkben laknak, és eddig ismeretlenül mentünk el egymás mellett. Rájöttem, hogy ha szeretettel végzem ezt a munkát, akkor lelket vihetek bele.

Úgy gondolom, rajtunk múlik a hogyan tovább: mit kezdünk ezekkel az új ismeretségekkel, új kapcsolatokkal, mert felelősek vagyunk értük. Ha tudunk egymásról, egymás gondjairól, többet tudunk tenni a közös jóért. Ha nem is látszik még közvetlen eredmény, mi vagyunk azok, akik a jót előbbre vihetjük – vagy másokra hagyjuk ezt a szép feladatot.

Cs. C. – Budapest

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA

*Pünkösöd mindig is ráirányította figyelme-
met a Szentlélek élő jelenlétére, és ez in-
dította el bennem, hogy rácsodálkozzam
egyik munkatársammal megélt közös
történetünkre.*

*Fiatal kollegámról van szó, akivel nem
szűnt meg teljesen a kapcsolat, mikor ki-
lépett a cégtől. A szakma továbbra is
összekötött minket, de sok minden más-
ról is beszélgettünk, ha néha bejött mun-
kahelyemre. Egyszer a városban egy lány-
nyal láttam. Mikor legközelebb találkoztunk,
megjegyeztem, hogy nagyon helyesek,
és kérdeztem, milyen a kapcsolat kö-
zöttük? Kiderült, hogy régebb óta együtt
élnek, de a lánykérőre még nem került
sor.*

*Meséltem neki az egyházközségünkben
folyó jegyes oktatásról, ami nagyon fel-
keltette figyelmét, majd elhatározta,
hogy ünnepélyes keretek között megkéri
barátnője kezét, és jelentkeznek az okta-
tásra. Eldöntötték, hogy nemcsak össze-
házasodnak, hanem a lány, most már
menyasszony, megkeresztelkedik. Bará-
tomat gyerekkorában már megkeresztel-
ték, most mindketten elsőáldozók lesz-
nek, és meg is bérmálkoznak.*

*Így kerültek a katekumen csoportba,
majd az esküvő után folytatták a kapcso-
latot a csoporttal, sőt azóta, mint baráti
társaság is összejárnak.*

*Ebben az évben, húsvétkor került sor a
keresztelőre és a többi szentség felvételé-
re is. Feleségemmel minket kértek fel ke-
zeseknek, azóta többet találkozunk. Így
alkalom nyílik arra, hogy együtt fedezzük
fel a keresztény élet szépségét és mélysé-
gét.*

*Nemrég volt egy éves gyermekük keresz-
telője.*

E. Gyula – Szeged

Istennek semmi sem lehetetlen

Késő este, már tizenegy óra is el-
múlt, hazafele tartottunk. Én vezet-
tem. Éppen pirosra váltott a lámpa,
amikor mégis áthaladtam, mert lefé-
kezni nem lett volna már biztonsá-
gos. Abban a pillanatban ott termett
egy rendőrautó, és megállított. Mie-
lőtt kiszálltunk, Ili azt mondta:
„történjék bármi, maradjunk meg a
szeretetben”. Ez egyfajta szövetség-
kötés volt, úgy éreztem: bármi jöhet,
mi szeretni fogunk.

Az egyik rendőr nagyon ingerült
volt. Megpróbáltunk higgadtan és
készséggel felelni a kérdéseire. Lát-
szott, hogy ez nagyon meglepi.
Mondta, hogy fel kell jelentenie, és
majd fizethetem a büntetést, ese-
temben az 50-60000 forintot.

Otthon arra gondoltam, ha Isten
ezt megengedi, akkor célja van vele.

Aztán elgondolkodtam: ha most
ki kell fizetni az összeget, nem tu-
dok majd elmenni egy külföldi talál-
kozóra, ami fontos lenne. Nem be-
szélve arról, milyen nagy gondban
lennék, ha elvinnék a jogosítvá-
nyomat, hiszen Rómáig nem vezet-
het csak az egyikünk.

Mindenki mondta, akit csak meg-
kérdeztem: az ilyen esetekben nincs
sok lehetőség, esetleg kérhetek rész-
letfizetést, de a büntetést minden-
képpen ki kell fizetnem. Úgy érez-
tem, hogy valóban nincs kiút, mégis
ott volt bennem egy DE: „Istennek
semmi sem lehetetlen”. Rábíztam
teljesen: legyen úgy, ahogy Ő akarja.
Tudtam, hogy hibáztam, de bíztam
Isten irgalmában, hogy segít helyre-
hozni, amit elrontottam.

Egy hónapon keresztül vártam a
levelet a rendőrségtől. Közben fel-
ajánlottam ezer apró kis dolgot a
hétköznapiakban. Például, az egyik
nap a kolleganóm nagyon durván
válaszolt valamire, de én úgy dön-
töttem, nem sértődök meg,
inkább felajánlom, és igyek-
szem őt szeretni így is.

Eltelt egy hónap, és ek-
kor arra gondoltam, hogy a
mennyei Atya szeretete ké-
pes elintézi, hogy meg-
ússzam ezt a büntetést.
Egyszer csak megjött a levél,
be kellett mennem a rend-
őrségre. Mielőtt az épületbe
léptem volna, ezt mondtam
Jézusnak: „Történhet bár-
mi, Érted szeretnék tenni
mindent, és szeretni, és csak
szeretni”.

Kis idő után behívtak. A
rendőrtiszt azt mondta:
most még figyelmeztet, de
legközelebb ne menjek át a
pirosra. Hirtelen nem is ér-
tettem, hogy mit mond, sőt
rákérdeztem, hogy mennyit
kell akkor fizetnem, mire
mondta, hogy semmit, és
nem fogják bevonni a joga-
sítványomat, de legyek óvatos, ami-
kor vezetek. A biztonságos közleke-
dés a fontos mindenkinek, és nem a
büntetés.

M. I.

Sudár-Balázs

És ha Érte éljük végig ezt a tapasztal-
latot, akkor részesei leszünk valami
nagyon szépnek. Ez is az elhagyott
Jézus, én pedig Őt akarom szeretni,
mindig, mindenben.

A SZABADSÁG TÖRVÉNYE

Chiara Lubich

Floracio Comde

„A meghívásokat szabadságra szól.”¹ Ezt az újdonságot adta hírül Pál apostol Galácia keresztény közösségeinek, Jézus szavaira emlékeztetve, aki arról beszélt, hogy „valóban szabaddá” tesz bennünket².

Szabaddá? De mitől? A galáciai keresztények felmentést kaptak a mózesi törvény előírásai alól. Később érvényes lett valamennyi keresztényre a felmentés. Hiszen megszabadultunk a bűntől és annak következményeitől, félelmeinktől, érdekeink mértéktelen hajhászásától, valamint a minket megkötő kulturális körülményektől, a társadalmi szokásoktól... Így szabadok vagyunk, amikor a kereszténység magatartási normáit követjük társadalmi és vallási téren, és nem külső kényszernek érezzük őket.

Nekünk új törvényünk van, „Krisztus törvénye”³ – ahogyan Pál nevezi. A „szabadság törvénye”⁴ ez, mely a szívünkbe van írva, bensőnkéből fakad, annak az embernek a bensejéből, akit megújított Krisztus szeretete. Olyan törvény ez, mely egyben erőt is ad ahhoz, hogy megvalósítsuk.

Akkor vagyunk szabadok, ha a bennünk élő Jézus Lelke vezet minket. Ezért kaptuk a meghívást:

„Lélek szerint éljétek! (...) Ha a Lélek vezet titeket, nem vagytok a törvény alá rendelve.”

Ebben a pünkösdi időszakban újra átéljük, amikor a Szentlélek szállt Máriára és a tanítványokra, akik együtt voltak az utolsó vacsora termében. Ő lángnyelvvel az Isten szeretetét árasztja szívünkbe⁵. Az „új törvény”: a szeretet.

A Szentlélek Isten Szeretete, aki belénk hatolva átformálja szívünket, saját szeretetét árasztja szét benne, és megtanít, hogy szeretetben és szeretetből tevékenykedjünk.

A szeretet irányít majd, megsúgja, hogyan reagáljunk a helyzetekre és választási lehetőségekre, amikor cselekedni kell. A szeretet tanít meg felismerni: ez jó, ezt megteszem; ez rossz, ezt nem teszem meg. A szeretet ösztönöz, hogy mások javát keressük.

Nem „külső irányítás” alatt állunk: annak az új életnek az alapelvei vezetnek, amelyet a Szentlélek ültetett belénk. Erőnk, szívünk, elménk és valamennyi képességünk a „Lélek szerint” tud működni, mert a szeretet

egyesíti, és teljesen szolgálatába állítja Isten tervei, amit rólunk és a társadalomról elgondolt. Így vagyunk szabadok, hogy szeressünk.

„Ha a Lélek vezet titeket...” – mindig fennáll a veszély, mert valami megakadályozhatja, hogy a Lélek teljesen birtokba vegye az elménket és a szívünket. Ellenállhatunk a hangjának és a vezetésének, annyira, hogy „megbántjuk” Őt, sőt kiolthatjuk magunkban jelenlétét⁶. Sokszor inkább követjük a saját vágyainkat, a saját akaratunkat, mint az Ővét.

Hogyan hagyatkozhatunk hát a bennünk szóló hang irányítására? És az hová vezet minket? Pál maga adja meg a választ néhány sorral feljebb: a szabadság új törvénye egyetlen gondolatban foglalható össze. Ez pedig a felebarát iránti szeretet. Szabadnak lenni valójában azt jelenti, hogy a másik szolgájává leszünk, hogy egymás szolgálatára állunk⁷ – Pál szerint. A belső hang (a szeretet) arra ösztönöz, hogy figyeljünk arra, aki mellettünk van, hogy hallgassuk meg, ajándékozzuk meg.

Furcsának tűnhet, de minden életige végső soron a szeretetre indít minket. És ez nem kényszer, hanem az Evangélium törvényszerűsége.

Csak akkor vagyunk hiteles keresztények, ha szeretetben élünk.

Hagyjuk szabadon a Lelket, hogy a szeretet útján vezessen minket. Így kérhetjük Őt:

Te vagy a fény, az öröm, a szépség.

Te magaddal ragadod a lelkeket és lángra gyújtod a szíveket; mély gondolatokat ébresztesz és elhatározást az életszentségre, nem várt egyéni elköteleződéssel.

Te megszentelsz. Mindenekelőtt, Szentlélek, Te, aki bár lendületes vagy és elsöprő erejű, mégis oly tapintatosan, lágy fuvallatként érkezel mindenképpen s így kevesen hallanak és értenek téged –, tekints faragatlanságunkra, és tégy minket a híveiddé! Add, hogy egyetlen nap se múlt el úgy, hogy segítségül ne hívnánk, hogy hálát ne adnánk neked, hogy ne imádnánk és szeretnénk téged; hogy állhatatos tanítványaid ne lennénk!

Ezt a kegyelmet kérjük tőled.

**„Lélek szerint éljétek!
(...) Ha a Lélek vezet
titeket, nem vagytok
a törvény alá rendelve.”
(Gal 5,16.18)**

¹ Gal 5,13

² Jn 8,36

³ Gal 6,2

⁴ Jak 2,12

⁵ vö. Róm 5,5

⁶ 1Tessz 5,19

⁷ vö. Gal 5,13-14

SPORTOLNI ÖRÖM

Bartus Sándor

Társadalmunk, kultúránk megújulását csak újfajta nevelési elvektől és szemlélettől várhatjuk, mely a személynek az egységét, a méltóságát tarja szem előtt. Győzelem vagy vereség? Nem ez a legfontosabb, hanem a közös játék öröme.

„**H**azánk ma a legválságosabb óráit éli, melyekben szüksége van fiainak minden szikrányi képességére, ha nem akarja, hogy neve az élők soraiból kitoröltessék”. Szent-Györgyi Albert biokémikus professzor 1930. november 22-én, Szegeden, az Országos Testnevelési Kongresszuson ezekkel a szavakkal kezdte előadását

az iskolai nevelésről, melyet a jelenlévők „nagy lelkesedéssel és mély megdöbbenéssel” fogadtak.

Majd azzal folytatta, hogy ha az oktatási intézményekben a tanítás az egyedüli célkitűzés, s a nevelésről lemondunk, akkor „az egyetem egyetlen célja, hogy a kötelező tanítási idő alatt hallgatóinak fejébe 100 vagy 200 kilónyi könyv tartalmát átpréselje, ezután ismét szabadlábra helyezvén őket”. Egyedül arra kell vigyáznia, hogy „hallgatóit éppen csak annyira terhelje meg, hogy ne mindjárt az egyetemen roskadjanak össze a tanítás terhe alatt. Ezt a célt mi a mai tanítási rendszer mellett már el is értük – fűzi hozzá ironikusan –, ami a magyar nép bámulatos szívóságáról tesz kétségtelen tanúbizonyságot”.

Anélkül, hogy bármiféle történelmi összehasonlítást tennénk, érdemes fontolóra venni a magyar tudós megállapításait. Miért történhet meg ma Budapesten, hogy egyik legjelentősebb felsőoktatási intézményünk arra szánja el magát, hogy be-

zárja és eladja sportlétesítményeit, fedett uszodáját? Talán érthető a jelen gazdasági helyzetben, ám érthető az aláírásokat gyűjtő testnevelő tanár felháborodása is, akivel a napokban találkoztam, és szeretné megmenteni az uszodát.

Minden iskolának kötelessége, hogy fiaiból embert faragjon – tartotta Szent-Györgyi: „A sport nemcsak testnevelés, hanem a léleknek is a legerőteljesebb és legnemesebb nevelő eszköze”. Óva int: össze ne tévesszük a pusztá testi ügyességgel, a rekordhajhászással, a nyereségvágygallyal, mivel „a sport elsősorban szellemi fogalom”. A játék közben tanulja meg az ember a legfontosabb közösségi erényeket: az összetartást, az önfeláldozást, egyéni érdekeinek az alárendelését, a kitartást, a tettekkészséget, a gyors elhatározást, a tisztességet, és leginkább a nemes küzdelmet. Aki tudja ezt, meg fogja állni a helyét bárhol az életben – állította a később Nobel díjjal kitüntetett tudós. Ő maga élete végéig a sport híve és gyakorlója maradt.

Bizonyos értelemben a helyzet ma sokat változott. Ízét vesztették a sportjátékok, s ez a „szellemi fogalom” majdnem kiüresedett. Sőt, las-

A közös játék öröme és a személy pozitív fejlődése fontosabb a győzelemnél vagy a vereségnél.

san üszkösödik az erőszak és haszonszerzés, a dopping és teljesítményorientáció mérgezett világában. A sportoló pedig gyakran kerülhet olyan kelepcébe, ahol az egyéni siker, a hatalom, a meggazdagodás, a látványosság kultusza lesz a célja, bármilyen áron, és féltő, hogy áthágja az erkölcsi szabályokat. Ez a helyzet a hivatásos és az amatőr sportot sajnos egyaránt megfertőzi.

Európa számos országában már riadót fújtak, mert a gyerekek többsége nem érzi sajátjának a sportot, a foci, a biciklizés, a versenyzés nem tartozik többé a gyermekkorhoz. Egy legutóbbi felmérésből kiderül, hogy az európai gyerekek nagyon ügyesek, gyorsak minden új technológia elsajátításában, és csüngnek a mobiltelefonon. Ám azt is bevallják (72 százalékuk), hogy szívesen lennének a szabadban a barátaikkal, vagy mennének biciklizni. Aztán arról panaszkodnak, hogy a szüleik nem engedik, mert féltik őket, és túl sok az iskolai feladat! Ezekből az adatokból is látszik, hogy mennyire nem természetes környezetben fejlődnek a gyerekek: jórészt a technológia tartja függőségben őket.

Megfigyeltem hazánkban is, hogy az utóbbi években szinte elnéptelenedtek a játszótérek, sportpályák, egyre kevesebb önfeledten játszó gyereket látni a szabad levegőn. A mai fiatalok közül sokan a szobájukban, a billentyűzetbe kapaszkodva görnyednek a számítógépük előtt egész nap.

Probléma az is, hogy gyakran a szülők és testnevelők is elvesztegetett időnek tartják, mint az edzés másodlagos elemét a játékot és a szórakozást. Az eredmény és a siker mindennél fontosabb! Az emberfaragás, a nevelés háttérbe szorult. Ma inkább ilyesmit hallani a sportpályán: „Igyekezzél! Nem játszadozunk!” Ha valakinek nem okoz örömet a sport, nem fog rajongani érte, s mivel nem azonosul vele, idejekorán feladja, hátat fordít a sportéletnek – jellemzően a 14. életév körül.

A játékot az edzés végére hagyják általában – ha marad idő! –, vagy előfordul, hogy jutalomból lehet ját-

Sport és játék

SPORTDOBÓKOCKA:

A BÉKÉRE ÉS A TESTVÉRISÉGRE TANÍT

A játék az ember alkotó része, ezért szükség van rá minden életkorban és sok élethelyzetben: nemcsak a gyerekeknek, hanem a felnőtteknek és időseknek, vagy a fogyatékkal élőknek is. Értékes eszköz lehet, hogy a résztvevőkből „családot” alkossunk.

Alois Hechenberger a Bolzanoi Egyetem Játék- és Animációs tanszékének docense, Modern játékok címmel írt disszertációjában azokat az együttműködési játékokat tanulmányozta, melyekben a közös játék öröme és a személy pozitív fejlődése fontosabb a győzelemnél vagy a vereségnél. Játékvezetőként azt a célt tűzte maga elé, hogy az egyén is, a csoport is pozitív tapasztalatra, azaz kisebb vagy nagyobb „siker-tapasztalatra” tegyen szert. Az egyénnek a lehető legjobban kell önmagát adnia, „cselekvő szeretet-magatartásban” kell lennie, miközben figyelemmel és elismeréssel fordul játékostársai felé.

A „Sports4Peace” elnevezésű projekt két évvel ezelőtt született Ausztriában, a Gyerekek az egységért mozgalom keretei között. Célja, hogy a békére nevelés részeként, a játékon és a sporton keresztül fogékonyra tegyen az „arany szabályra”: „Tedd azt másokkal, amit szeretnél, hogy veled tegyenek”.

Ezért hat játékszabályt dolgoztak ki, hat vezérelvet, amit kinyomtatnak egy nagy felfújható kockára.

1. TELJES BEDOBÁSSAL!

A legjobb formát hozd, és csak a versenyre összpontosíts! A jelen pillanatot éld jól! Most csak ez számít.

2. FAIR PLAY!

Tiszteld a szabályokat, legyél sportszerű – fair play – a játékban önmagaddal és másokkal szemben! Senkit ne zárj ki!

3. NE ADD FEL!

Tarts ki akkor is, ha nehéz, így emeld fel a többiekét: csapatban sokkal könnyebb!

4. HELYET MINDENKINEK!

Ne a saját előnyödet keresd, légy barátságos az ellenféllel – még a legnagyobb küzdelemben is! Játssz úgy, hogy minél többen játszhassanak! Mindenki egyformán fontos!

5. ÜNNEPELD MEG!

Tanulj meg nyerni, és veszíteni! Örülj a másik győzelmének is, mint a saját magadénak!

6. MEG TUDOD VÁLTOZTATNI!

Mindig az ember maradjon a középpontban. Nagy célokat csak együtt érhetünk el! Hidd el: aki ad, annak adni fognak!

szani. Pedig a játék nem jutalom! Joga van játszani a gyerekeknek. Mert a játék a rá jellemző szükségletet elégíti ki, és felkészíti, hogy alkalmas tagja legyen a társadalomnak, környezetének. ■

AZ EMBERI TEST

Mesterkedések és globalizáció

KÉ A TESTÜNK, milyen mértékben rendelkezhetünk vele? Igencsak eltérő módon vélekedtek erről a kérdéstről a történelem során. A XVII-XVIII. század fordulóján sok európai országban a férfi rendíthetetlen tekintélyére és az esetenként szolgáskorban élő nő jogi alacsonyabbrendűségére épült a család. A gyermek fölötti korlátlan rendelkezési jog pedig, ahogy azt Robespierre a francia forradalom idején megfogalmazta, az államot és az apát illette: „Csak az államnak van joga a gyermekneveléshez, az apa pedig az állam megbízottja”. Ennek jegyében a XVIII. századi apák gyakran éltek a súlyos testi fenyegetéssel, a hivatalos szervek pedig büntetéssel a gyermekkel szemben, ha az engedetlen, dologkerülő volt, vagy hazulról megszökött. Egyes országok házasságra vonatkozó jogalkotása idővel nemhogy fejlődött volna, de kifejezetten keményebbé vált a „katolikus körökben uralkodó szabadsággal” szemben. Ezt a „szabadságot” még a Trentói Zsinat szentesítette, amikor ünnepélyesen kihirdette, hogy az Egyház „a szerződő felek közötti szabad döntés alapján megkötött házassági szerződést tekinti érvényesnek”. Ebben az időben a völegény, jövődő apósának fizetett összeg ellenében nyerhette el annak hozzájárulását a nősüléshez. Az Egyház viszont egyenlő méltóságúnak tartotta a nőt a férfival, kölcsönös jogokkal és kötelességekkel. Különösen odafigyelt az életadás szolgálatában a házastársak egymás testét illető jogaira. A gyermekekkel kapcsolatban pedig mindig azt vallotta, hogy a személy szabadsága és méltósága határt szab az atyai tekintélynek.

A jogalkotás hiányosságaiból fakadóan, a közeljövőben hazánkban is lehetővé válhat saját kérésük alapján a 18 éven felüli nők meddővé tétele, habár „az alkotmány senkinek nem biztosítja az öncsonkításhoz való jogot”. A bonyolult bioetikai kérdések nagyfokú elmélyülést igényelnek. Csakhogy a szakmai tevékenységen kívül a megismerésnek, meghallgatásnak is teret kell biztosítani: ahol sikerül meghallani egy másfajta Szót, Isten igéjét, mely fényt vet az emberiségre, s minősíti tetteinket.

Az Egyház szava

A XX. században a szervátültetésekkel merült fel, hogy az emberi testrészeket áruba lehet bocsátani, hogy valakit pénzért meg lehet csonkítani. Az államok sokszor egymással ellentétes jogi értelmezései között biztos eligazítást jelentett az

Egyház szava. Már az egyházatyák figyelmeztettek, hogy az ember nem ura Istentől kapott testének, melyre „vigyáznia” kell. Ezért a test megcsonkítása csak az egész test egészsége érdekében engedhető meg. A saját szervek megcsonkítása csak abban az esetben fogadható el, ha súlyos veszélyben lévő ember érdekében történik, szeretetből.

Ám van még egy igen jelentős eltérés az emberi testet illetően az Egyház és több állam állásfoglalása között. Az Egyház egyértelműen elítéli azt a nézetet, miszerint az országok vezetői szabadon rendelkezhetnek alattvalóik teste fölött! A hatalomnak például nincs joga az erőszakos sterilizációhoz, ahogy azt a XX. században (a fajelmélettel indokolva) több európai országban is kezdeményezték.*

Ezek a példák jól mutatják, hogy az Egyház – tagjainak korlátai és számtalan hűtlensége ellenére – rendkívül következetes, aktuális és határozott iránymutatást adott, gyakran korát megelőzve. Ez különösen is nélkülözhetetlennek bizonyult az elmúlt században, amikor a tudomány és technika fejlődése gyakran súlyos kérdések elé állította az ipari társadalmat, és arra kényszerítette, hogy újragondolja a polgári és erkölcsi együttélés alapjait és értékeit. Az orvos-biológiának nincs olyan területe – kardiológia, urológia, pszichoterápia, fülészet, szülészet, általános orvostan, kórszövettan –, melynek szakemberei égető kérdéseikre ne kaptak volna értékes iránymutatást a pápától arra vonatkozólag, hogy mi legyen a követendő irányelv a betegen végrehajtott beavatkozások során, melyek az áthághatatlan korlátok.

Az elmúlt két évezred során az Egyház szava folyamatosan szembe-sült, és gyakran összeütközésbe került az egyre képzetesebb, elsősorban tudományos megalapozottságú laikus gondolkodással. A folytonos eszmecsere mindkét oldalt gazdagította, a különböző elvek és kultúrák találkozása egyre finomította az álláspontokat.

A bíróság szerepe

Az elmúlt években ebbe a bíróság is bekapcsolódott.

Az emberi testtel kapcsolatos folytonos kísérletek, tudományos kutatások, különösen a genetika és a biotechnológia területén, egy sor vitatható kérdést vetettek fel. Megfelelő és világos törvények hiányában átmenetileg a bíróságon dőltek el az ügyek. A múlttal ellentétben tehát sem a parlamentnek, sem az Egyháznak nem volt lehetősége előzetesen beleszólni. Ez a helyzet a lefagyasztott embriókkal, és az orvosi biológiai technológia találmányai-val. És ez a helyzet az eutanázia, a klónozási kísérletek és embriókból nyert sejtek manipulációja esetében, amikor a beteg genetikai adatait akarják megismerni a családtagok, vagy amikor fel akarják függeszteni a vegetatív állapotba került emberek mesterséges táplálását.

Azok a bírósági döntések, amiket kezdetben az emberi testről hoztak a világ különböző pontjain, és elszigetelt jelenségként jelentkeztek, mára kritikus méreteket öltve, igen komoly kérdéseket vetnek fel. A bírónak normális körülmények között az a feladata, hogy alkalmazza a polgárok által megszavazott parlament törvényeit. A törvények hiányában hozott bírósági döntések viszont nem biztos, hogy helyesek. Másrészt, a törvényalkotás ideje annyira hosszú ezekben a tudományos-technikai kérdésekben, hogy a folyton megújuló szabályozás igényét rövid határidővel csak bírósági eljárással lehet kielégíteni. Fontos, hogy ezek az értékes és általában kiegyensúlyozott törvénytörő végzések ideiglenesen legyenek, és megfeleljenek a közfelfogásnak.

Párbeszéd nélkül nem megy

A tudomány, mely a természet és az emberi test megismerésében rendkívüli eredményeket ért el, mára úgy tűnik, az emberi test (és lélek) gyógyítása és kutatása során önszabályozóvá kíván válni, és megkérdőjelezi a jog által szabott korlátokat, valamint az erkölcsi és etikai meg-

fontolásokat. A tudósok közül egyre többen hivatkoznak kutatási szabadságukra, önkényesen megszábot egyetemes bioetikai szabályokra, míg végül a filozófusok és teológusok helyére lépve, egyedüli illetékesekként ők akarják megmondani, ki is az ember, és hol van a helye a társadalomban, a világmindenségben.

A jogtudomány pedig tisztában van azzal, hogy átmenetileg egyfajta „könnyű” jogot biztosíthat, amit a fejlődésben lévő társadalmak elvárhatnak. Az emberiség számára ez újabb kihívást jelent, melyre mindekelőtt nemzetközi jogi szinteken kell keresni a megfelelő választ. Új, bátor és „tiszteletteljes” párbeszédre van szükség** a kérdésben érintett valamennyi fél – nemzetközi szerve-

A tudomány és a technika fejlődésével az ember egyre nagyobb hatalmat tart a kezében. A társadalmat megmozgató jogi és tudományos viták útvesztőiben az Egyház feladata, hogy védelmezze az élet szent jellegét, magát az embert, akit Isten saját képére teremtett.

zetek, parlamentek, tudomány, jog, vallások és egyházak – részvételével. Párbeszédet kell folytatni sürgősen a közös értékekről, különösen az emberi személy tiszteletéről és védelméről. Az ember testéről, az emberi élet értelméről és jövőjéről van szó.

Giulio Meazzini–Vizsolyi László

* XI. Piusz pápa, Casti connubii kezdetű enciklikája (1930)

** II. János Pál pápa, Novo Millennio Ineunte

A XXI. SZÁZAD PAPJA

Ez év áprilisában nemzetközi papi kongresszust rendezett a Fokoláre Mozgalom, amelyen magyarok is részt vettek, közel százán.

Tomka Ferenc

AZ EVANGÉLIUM MINDENKINEK ajándék lehet, amennyiben nem csak szóval, hanem az életünkkel is hirdetjük. *A mai Egyház hiteles képe a közösségi lelkiség és párbeszéd tükrében* – erről szólt az a négy napos rendkívüli kongresszus 2006. április 18. és 21. között, amelyre több mint ezer pap, diakónus és sze-

minarista érkezett, ötvenkét országból, a világ minden részéről a Róma melletti Castel Gandolfóba.

„Megújult a reményem, és egész papságom” – vallotta az egyik magyar résztvevő, és hasonló benyomásokról számoltak be legtöbben.

Az első nap mellbevágó realitással kerültek felszínre a kereszténység és

a papság mai nagy kérdései, mint az individualizmus, a liberalizmus, a társadalmi sebek, a sokszor ellenséges környezet kihívásai, a több világrészen növekvő nagyon súlyos paphiány, a papi élet sebei. De egyúttal megjelentek a remény jelei is: az emberiség Isten-vágya, vagy az élő közösségek példája, amelyek képesek válaszolni a keresésekre, amelyekben sokan megtalálják Jézust.

A kongresszus lelki „kulcsát” Chiara Lubich üzenete adta meg, melynek néhány sora így szól:

„Az elhagyott és keresztre feszített Jézus nyitotta meg az utat az emberek előtt az egyetemes testvériség felé... Ő az igazi pap! Azt kívánom, imáim kíséretében, hogy mindnyájan Benne lássák a modellt, hogy a mai Egyház gazdagodjék Krisztus-papokkal, áldozat-papokkal az emberiség javára, hiteles Krisztusokkal, akik készek életüket adni mindenkiért.”

A közösségi Egyház nem csak fontos gondolat, amiről jó volt halni: erre a valóságra vár ma a világ.

Szecsádi Péter (2)

Balra: Magyarországról ötvenhét pap és kispap, egy szerzetes és egy szerzetesjelölt érkezett a találkozóra. Erdélyből, Felvidékről, Kárpátaljáról, Délvidékről pedig mintegy negyvenen.

Jobbra: A találkozó szervezői: Enrico Pepe, Lino D'Armi, Silvano Cola és Hubertus Blaumeiser atya.

A papok magányosak a legtöbb helyen, és korunk problémáival szemben is magukra maradnak. Ha hiányzik a papi életformából a mély közösség a többi atyával, a püspökkel, akkor a mai társadalom követelményeinek nem tud megfelelni - hangsúlyozta Enrico Pepe atya.

Ahol létezik Jézusból élő közösség, ott az emberek rátalálnak Jézusra.

Ugyanakkor azt is világosan kell látni – a kongresszus erre rendkívüli módon rávilágított –, hogy az egység, kölcsönösség, közösség mind csak utópia marad, ha a szeretet gyökerei, melyek azt éltetik, nem hatolnak le a keresztre szögezett és elhagyott Jézusig: ha nem abból az elhagyottságból élünk, hogy az Ő mértéke szerint és vele egyesülve akarunk szeretni.

Az új résztvevőket különösen is megrázták azoknak a papoknak lelkipásztori tapasztalatai, akik az elhagyott Jézust választották ideáljuknak és nagyon konkrétan találkoztak vele életükben. Egy brazil pap el-

„Nem tehetjük meg, hogy csak szemléljük a fájdalmakat, a sebeket, mint nézőközönség vagy valami bíró. Be kell hatolnunk a megosztottságba, a kudarcokba, hogy azokat egész mélységükben fel tudjuk fogni. Mint a búzamag: ha elhal, csak akkor hoz termést.” Kiváló előadást hallottunk a közösséget építő lelkipásztorokodásról Aldo Giordano atyától, az Európai Püspöki Konferencia titkárától.

mondta, hogyan ad neki az elhagyott Jézus erőt, miközben munkájában nap mint nap utcagyerekekkel, maffiózókkal, kábítószerrel, gyilkossággal, halálos fenyegetésekkel találkozik, és hogyan képes, sokszor a teljes reménytelenséget és sikertelenséget is átélve, Jézus örömét vinni a nyomorba. Mások, ugyancsak reménytelen lelkipásztori helyzetekben vagy halálos betegségben élve számoltak be fénylő arccal arról, miként forrása életüknek az elhagyott Jézus, és milyen gyümölcsöket termett körülöttük és bennük a vele való egység.

Amiről még szó volt: evangelizáció, misszió és párbeszéd. Egy német lelkipásztor elmondta, hogyan indított mozgalmat a boszniai háború idején, az ottaniak megsegítésére, amelybe idővel több ezer fiatal kapcsolódott be, és többük számára az Egyházzal való mélyebb találkozást jelentette ez az éveken át tartó aktivitás.

A találkozó csúcspontja az volt, amikor *Natalia Dallapiccola*, Chiara egyik első társnője, Chiara nevében meghívta a résztvevőket, hogy ajánlják fel életüket az elhagyott Jézusnak, és így induljanak haza: találkozzanak a világ sokféle fájdalmával, hogy az elhagyott Jézus erejével letöröljék a könnyet sok közeli és távoli szenvedő ember arcáról.

A záró szentmise után a találkozót vezető *Silvano Cola* atya így bú-

csúzott: „Amit Jézus kétezer éve az apostoloknak mondott, azt mondja ma nekünk is: Menjetek az egész világra, és hirdessétek az Evangéliumot!” ■

KÖZÖSSÉG

Részletek a magyarországi papok Rómában elhangzott beszámolójából

A szemünk előtt nő fel egy új papi nemzedék, a párbeszédre és a közösségi életre készen...

Rengeteg mindannyiunk tennivalója a lelkipásztorokodásban, mégis eleget teszünk a felkérésnek, ha a püspök meghív vagy a szemináriumi rektorok meghívják, hogy tartsunk lelkiigyakorlatot. Sok helyről kérik, hogy mutassuk be, mit is jelent közösségben a hiteles és boldog papi élet.

Több egyházmegyében szervezünk különféle papi találkozókat. Karácsony után például együtt pihenünk és ünnepelünk. A tanév végi összejöveteleinkből bátorítást és erőt merítünk...

Nemcsak a papi közösségről van szó, hanem arról, hogy itt megéljük az Egyházat: különböző hivatásokban, mégis mindannyian Isten felé tartunk, átadva neki magunkat. Vannak közöttünk néhányan, akik azért papok még ma is - mégpedig boldogan -, mert életük egy különösen nehéz pillanatában melléjük állt először egy paptestvérünk, azután meghívtuk és befogadtuk őt a közösségünkbe.

RÁDIÓ

A hang lehetőség, a hang felelősség

Babits Mihály, a költő, író, és napjainkig tán a legnagyobb magyar esszéíró hatvanöt éve halt meg.

Hortoványi Emőke

Midőn az est, e lágyan takaró fekete, síma bársonytakaró, melyet terít egy óriási dajka, a féltett földet lassan eltakarja s oly óvatossan, hogy minden fűszál lágy leple alatt egyenessen áll és nem kap a virágok szirma ráncot s a hímes lepke kényes dupla szárnyán nem veszi a szívárványos zománcot és úgy pihennek e lepelnek árnyán e könnyű, síma, bársonyos lepelnek, hogy nem is érzik e lepelt tehernek.

Az Esti kérdés szerzője, nincs harminc éves, amikor olvasóit így megszólítja. Ez a finomság, nyelvi tehetség nála magas műveltséggel és tudással párosul.

Az I. világháborút megszenvedő Magyarország, de személyes élete sem hagyja őt a művészi szépség „elefántcsont tornyában”. A Rádió című vers, a kor egészen új csodájával figyelmeztet:

Sok évszázadokon át azt hitte az ember, hogy a kiröpült hang elvész a messzeségben, és elhal, mint a kiröpült lélek. De lehet-e halála annak, mi egyszer élt? A hang, ha elnémult még nem veszett el: a hang halhatatlan, s mikor már nem is hallja senki, él és röpül tovább! S örök, irtóztatos néma zsvajban járjuk tovább utainkat. Megőrülne, aki egyszer meghallaná: a föld minden hangja itt leng fülüink körül. Mily keveset fog föl a fül

kis rádiója az óriási Koncertből, mely kiindul minden pillanatban a földkerekség minden pontjáról, talán egy isteni Fül felé!

Babits katolikus hite egyre árnyaltabb és mélyebb tanítást hordoz, elhatalmasodó gégerákja, megoperált toroka miatt is. Ilyen versekre bukkanunk nála: *Az elbocsátott vad, Eucharistia, Psychoanalysis christiana vagy a Balázsolás:*

Te jól tudod, / mennyi kint bír az ember; mennyit nem sokall még az Isten jósága sem...

A Jónás könyve az ószövetségi alakról szól, akit a megfutamodás kísért. A költő a Bibliából vette egyértelmű példázatát. Nyelvezetének sokrétűségével korához és önmagához igazította, bőséggel merítve az öngúny eszközeiből is. A mű így egyrészt veretes, tanító célzatú, a hétköznapi élethez kötődik mégis:

De böjt és jámborság néked mint a pélva, mert vétkesek közt cinkos aki néma.

Atyjafiáért számot ad a testvér:

Nincs mód nem menni ahova te küldtél.

Csakhogy a gonosz fittyet hány a jóra.

Lám, megcsúfoltak, Egek Alkotója!

A próféta, aki a pusztából lesi és számlálja a napokat, „míg gőgös Ninive lángja nem csap az égre”, csalódik. „Lelkem vedd vissza kérlek” – nyögdécseli, minden árnyék híján, a pusztában.

A legnagyobb tanítást most kapja:

És monda akkor az Isten: „Te szánod a tökököt amely egy éjszaka támadt... s egy másik éjszaka elhervadt; amelyet nem ápoltál, nem neveltél, lombja alatt csak lustán elhevertél.”

És én ne szánjam Ninivét, amely évszázak folytán épült vala fel? melynek tornyai vetekedve kelnek?

Melyben lakott sok százszor ezer ember S rakta fészket munkálva türelemmel: Ő sem tudta, és ki választja széllyel, Mit rakott jobb-, s mit rakott balkezével?”

Bízd azt rám, majd szétválasztom én. A szó a tiéd, a fegyver az enyém. Te csak prédikálj Jónás, én cselekszem.

A tiszta emberséget szolgálja azazal is a költő, hogy felmutatja az egyetemes kultúrkinccset: műfordítással, tanulmányaival, a *Nyugat* című irodalmi lap szerkesztésével. Új nemzedékeket indít útjára, féltő tapintattal. Míg az újabb világháborút megelőző években az ösztönökre alapozó, gyűlölködő ideológiák törnek előre.

„Világirodalom: ez a szó valami egységet jelez” – írja *Az Európai irodalom történetében*.

Egyre erősödő felelőssége az elvont szépség szerelmesét „homo ethicus”-szá érlelte. Ma így fogalmaznánk: Babits Mihály „elkötelezett emberre” vált. ■

CSAK EGY FILM?

Hollywoodban a tavalyi gyenge bevételek után most a filmes ipar nyolc szuperprodukción reméli a fellendülést. Ezek egyike a Dan Brown könyvéből készült *Da Vinci-kód*.

Vizsolyi László

MANAPSÁG SENKI SEM ütközik meg, ha valaki azt mondja, nem tetszik neki ez a könyv, és nem fogja elolvasni, vagy nem nézi meg azt a filmet, mert silány-nak tartja. Ha létezik még valami, ami szent és sérthetetlen, az a szabad vélemény, az egyének szabadságjoga. De mi történik, ha a számkra fontos értékeket ravaszul, bántóan, ellenségesen bemutató és támadó művel kapcsolatban fejezzük ki ellenérzésünket. És, mi történik, ha merészlünk ezt másoknak is a tudomására hozni?

A 2003-ban kiadott *Da Vinci-kódja* Dan Brownnak, miután negyvennégy nyelven, 55 millió példányban sikeresnek bizonyult a könyvpiacra, májusban a vásznakon is megjelent, a canne-i filmfesztivál nyitófilmjeként, világsztárokkal a szereposztásban.

A Sony stúdió megvásárolta a megfilmesítés jogát, és 2004-ben Brian Grazer producerre, valamint Ron Howard rendezőre bízta a film elkészítését, aki annak idején útjára indította a főszerepet játszó Tom Hanks színészi karrierjét. A százmillió dolláros produkció megelőző marketingjére csupán Amerikában negyvenmillió dollárt költöttek. Ezzel mindent

megtettek, hogy a „felnőttek Harry Potter-je” sikeres legyen.

Brown története egy ravaszul felépített krimi, a történelmi elemeket legendákkal ötvözve. Félrevezető a könyv elején tett kijelentés, miszerint „a regényben szereplő ismertetések megfelelnek a valóságnak.” Csak ez év januárjában visszakozott a szerző emiatt. Története pontatlanságait könyvbe foglalták.¹ A kereszténység szempontjából egyike a

legszúlyosabb csúsztatásnak, amikor – figyelmen kívül hagyva a kezdettől fogva vallott tanítást Krisztus istenségéről – azt állítja, hogy azt 325-ben a Niceai Zsinat mondta ki először. A négy Evangéliumot a II. században hivatalosan elismerő Szent

Íréneusz és más egyházatyák tanúságát semmibe véve, tényként közli, hogy Nagy Konstantin választotta volna ki azokat a korábban létező nyolcvanból (!). Ezzel leminősíti Jézus személyét, akiben egyszerűen egy új vallási mozgalom élén álló palesztin házaspárt lát. A katolikus egyház, hogy titokban tartsa az „igazságot”, a történelem során szörnyű bűncselekmények sorozatát követi el Brown szerint. Különösen sértő színben tünteti fel az *Opus Deit*, melyet bérgyilkosokkal a sorai-

ban, titkos bűnszövetkezetnek mutat be.

Az Opus Dei reakciója széles körben elismerést aratott. A könyv megjelenése után megindult érdeklődők ostroma elől nem próbált meg kitérni vagy bezárkózni, nem indított el-lentámadást, hanem megnyílással válaszolt: „Számunkra Dan Brown a gondviselés ajándéka. Hála az ő misztifikációjának, végre jobban bemutatathatjuk, kik is vagyunk” – nyilatkozta a Corriere olasz napilapnak Javier Echevarria² püspök, az Opus Dei vezetője.

Ezzel együtt ki kellett mondaniuk: a film objektíve sértő a keresztényekre nézve. A Sony vezetőit szembesítették azokkal az etikai kijelentésekkel, amiket a cég saját maga állított mércéül, és ami miatt kénytelen a kritika megállapítani, hogy minden fennkölt megnyilatkozásukat megcáfolja a keresztények százmillióival szembeni sajnálatos tiszteletlenség. A gazdasági cél nem szentesítheti a támadó eszközöket.

Másrészt, a történet üzleti sikerét az emberek felszínes vallási ismereteiben kereshetjük. Ezt lovagolhatta meg a szenzáció: a Júdás evangélium „leleplező felfedezése”.

Keresztények, akik látták a filmet, javasolják, hogy helyette fordítsuk az időt inkább a hit elmélyítésére. Ez a szabad véleménynyilvánítási jog egészen szelíd megnyilvánulása. A demokráciát a polgárok szabad kezdeményezései éltetik. Ezt különösen azoknak a figyelmébe ajánljuk, akik úgy vélekednek, hogy ez „csak egy film”. Természetesen azt is tudja mindenki, hogy heves vitákkal és bojkottra felszólítással lehet legjobban felcsigázni az érdeklődést, reklámot csapni egy filmnek.

Érdeemes az Opus Dei példáját követnünk, aki felismerve a helyzetet, ki tudta azt használni az örömhír továbbadására. ■

¹ Da Vinci Hoax (A Da Vinci átverés) angol nyelvű könyv, amit számos egyéb kiadvány, Internetes portál, film követett.

² Az Opus Dei prelátusának válasza a Da Vinci-kódra az alábbi címen olvasható magyarul: <http://www.opusdei.hu/>

ISKOLA A KÖZÖSSÉGÉRT

Aranyi Krisztina

Hogy lehet a nevelés hitelesebb értelmezésére eljutni egy új kultúra talaján? Egy konferencia, amelyet az egység lelkeségének pedagógiai műhelye szervezett áprilisban, ötszáz résztvevővel.

SZÉLES PANORÁMA tárult fel a nevelés helyzetéről a 144 országból, különböző kontinensekről és kultúrákból érkezett tanár, kutató és egyházi szakember előtt. Beszámoltak egymásnak népük nevelési

tás a világ számos részén! Kongóban például, léteznek 140 fős osztályok is. A Fülöp-szigeteken pedig átlag három tanulóra jut egy tankönyv és egy iskolapad. Míg a világ sok országában továbbra is küzdeni kell az

Szalóczy Szilvia (2)

hagyományairól, törekvéseikről, az eredményeikről és a nehézségeikről. A konferencián a nevelés témakörét számos oldalról körüljárták, hallhattak annak pedagógiai, pszichológiai, módszertani, metodológiai, szociológiai és lelkeségi vetületeiről.

Nem gondolnánk, milyen nehéz körülmények között folyik az okta-

írástudatlanság, analfabétizmus ellen, a nyugati világban ma megjelenik egyfajta „lelkiismereti analfabétizmus”.

Az afrikai törzsek nevelési módszerei mutatják, hogy a primer közösség milyen nevelési elveket szült meg és tart fenn szilárdan. A közmondásoknak, közöttük a furfan-

gosoknak is, alapvető szerep jut a nevelésben. Az egyik szerint, ha Afrikában meghal egy idős ember, az olyan, mintha leégne egy könyvtár. Az egész törzs neveli a fiatalokat. Fontosnak tartják a fokozatosságot, azt mondják, a túl sok bölcsesség megöli a fiataalt. A természet megismerése is alapvető.

Ázsiában a tapasztalatra épül az oktatás, ugyanakkor mérhetetlen a szegénység – ami Délkelet-Európában is jellemző, sokszor nemzeti ellentétekkel súlyosbítva –, ugyanakkor erősen hat a nagycsalád

központ is egyben, ahol a diákok sport- és kulturális tevékenységek közepette családra találnak, amire nagy szükségük is van, mert egyre szűkebb a családi kör, ahol felnőnek. A mai tudásalapú társadalom

belső összetartó ereje. Az ottaniak türelemmel viselkednek a nehézségek iránt, ám a kilátástalanság érzése is belefut ebbe, a változtatás reményének a hiánya.

Az USA iskoláiban erős a törekvés a versenyszellem kialakítására. Az iskola közössi

új követelményeket támaszt az iskolákkal szemben. A diákokat arra kell megtanítani, hogy meg tudják újítani a nagyjából ötvenként elévülő ismereteiket, hogy ne csupán a tananyagot sajátítsák el, hanem egy olyan tudás- és értékrendszert, amely egy életen át használható, és megsokszorozza önmagát.

Eredeti foglalkozására nézve Chiara Lubich, a Fokoláre Mozgalom alapítója is tanítónő, aki ezerszámra nevel embereket az egységre szerte a világon. 2000-ben a Washingtoni Egyetemen ezért tüntették ki a díszdoktori címmel. Tekintetünket egy olyan ideálra irányítja, melyet alapjává kellene tenni minden nevelői megnyilvánulásnak, hiszen nélküle ürességbe, reménytelenségbe torkollik a tevékenységünk. A konferencia résztvevőihez intézett üzenetében is ebből a gondolatból indult ki: egyetlen tanítómester létezik, Jézus maga. Ezzel nem a nevelők tekintélyét ta-

Fent és az előző oldalon:

Néhányan a kongresszus magyar résztvevői közül.

Balra: A diákoknak nem csupán a tananyagot kellene elsajátítaniuk, hanem egy olyan tudás- és értékrendszert, amely egy életen át használható.

gadja, hanem új értelmet ad neki, mivel nem hatalomnak látja, hanem szolgálatként értelmezi. Jézus a személyével tett tanúságot: maga testesítette meg az irgalmat, amit tanított – hangzott el a konferencián. Párbeszéde tele volt eleven példák-
kal, és az is előfordult, hogy valakit megfeddett.

A nevelés a személyre összpontosul. A személy, akiben ott él Isten igéje, nem másolni próbálja, amit a többiektől látott, hanem kreatív; ám sokszor beleeshet az individualizmus csapdájába. Pedig a személy csak kapcsolatokban létezhet. *Walter Kostner* sokak által kedvelt rajzos történetei, melyek lapunk utolsó oldalán rendszeresen megjelennek, jól modellezik ezt. Tanulmányairól elméleti munka is született. A képekből megtanulhatjuk, hogy kapcsolatainkban születünk újjá. Ehhez azonban mindent bele kell adni, Jézust követve. Akkor leszünk személy, akit az Atya akart, akire rátekintett.

Ha a nevelők közösségben vannak egymással, akkor felkészültek

SZERETET-KÖZÖSSÉGBEN NEVELŐDÜNK

Fehérpataky Balázs, a tizenegy fős magyar delegáció egyik tagja történelmet tanít egy budapesti gimnáziumban.

Milyen várakozással indult a konferenciára?

Intuíciót, hasznos tanácsokat vártam. Pedagógiai elméletből ezret lehet tanulni az egyetemeken, de többsége a gyakorlatban már a születése előtt halálra van félve, mert az „olcsóságra” törekvő közoktatási struktúrák nem kedveznek a személyiségközpontú pedagógiának. Az „elmélet”, amit ezúttal hal-

lottunk, vonzó volt, mert egy közösségközpontú pedagógiát vázolt fel, és gyakorlati része sem tűnt megvalósíthatatlan álmoknak. Különösen azért nem, mert két-három működő, már eredményeket felmutató projektet is bemutatnak részletesen. Ezek a latin-amerikai kezdeményezések óhatatlanul is a miénkénél lényegesen rugalmasabb struktúrát igényelnek (mint az alapítványi iskola), de számos ötletük, módszerük jó eséllyel alkalmazható kicsiben az itthoni „felhasználó-barátságatlan” közoktatási rendszerben.

Mi ragadta meg legjobban?

Egy új gondolat: szeretet-közösségben közösen nevelődünk, diákok és tanárok is. Vagyis a diákok nem pusztán elszenvedői a folyamatnak, hanem bevonódásukon, elszántságukon múlik, mennyire épülnek belőle, és az ő felelősségük, hogy mennyire építik társaikat és a nevelőt is. Valószínűleg én is annyira és olyan hatással voltam tanárként a diákközösségre amennyire és ahogy ők voltak hatással rám. Kölcsönös folyamat. Mi következik ebből? Csak akkor neveltem a diákjaimat, ha ők is neveltek engem. Elképzelhető, mennyire forradalmi gondolat ez egy átlagos magyar tanárban! De itt nem pusztán egy

manapság divatos, diákok jogait szélesítő, kötelességeiket elengedő liberális zsákutca-elmélet érhető tetten: ebben a nevelési, tanítási-tanulási helyzetben csak felelősséggel állhatja meg a helyét tanár és diák egyaránt. Nem elég egyik részről csöndben figyelni, engedelmesen magolni, szabatosan fölmondani, egy héten belül pedig elfelejteni, másik részről pedig tankönyv szerint leadni az anyagot, a naplót szépen vonalazni. Valódi élethelyzetek kellene, ahol a személyes kapcsolatnak felelőssége, súlya van. Itt a dolgok nem megtörténnek velünk, itt *mi döntünk*. Dönthetünk minden órában az együttműködés mellett vagy ellen, de látnunk kell, hogy mi döntöttünk így vagy úgy. Ez a személyiségfejlesztés igazi iskolája gyerekeknek, ifjúnak, felnőttek egyaránt.

Milyen elhatározásokkal tért haza?

Több újítás vágyával, gondolatával. Szeretném, ha szorosabbra szöhetnék a szálakat hasonló elköteleződésű kollégáimmal, mert a közösségi nevelés a mi közösségünkönél kezdődik. Felismertem, hogy bátran elszakadhatok a 45 perces keretektől, és számos közösségi helyzetet másképp kell megteremtennem. Ha egy félévben egyszer el tudok vinni egy csoportot például az ipolytölgyesi fogytékkal élő gyerekekhez, maradandó élményt szerezhetünk egymásnak – ellentétben történelemóráimmal. Most fél éves „kutatási projekteket” tervezek, melynek keretei közt a diákjaim idős rokonaikkal készítenek személyes élet-interjúkat, középpontba állítva a háborút, az '56-os forradalmat vagy a diktatúra évtizedeit, hogy közös és felelős munkájuk gyümölcsözőn, ne csak elszenvedjék az iskolai frontális tanítást. Aki részt vesz egy ilyen fél éves projektben, az nem fogja elfelejteni élményeit sokáig.

Az út elején járunk, de végre látom az utat. Istennek terve van ezzel a nemzedékkel is az egész világon, és nemcsak kihívást adott nekünk, nevelőknek, hanem a Lelket és az esz-közöket is megadta. Azt akarja, hogy győzzük le az előttünk álló akadályokat! És ez nekem komoly reményre ad okot.

szakmailag, pszichológiai-lag: ismerik a már elért eredményeket (ami szintén egyfajta közösség a szakmával, azokkal, akik előttünk jártak). És személyükben is sokkal inkább ki tudnak bontakozni, ami a legfontosabb eleme a nevelésnek. A közösség bátorságot és erőt ad, hogy globalizált világunkban szembe tudjanak nézni a kihívásokkal, melyek ezáltal lehetőséggé válnak – például a kultúrák közötti párbeszédben. ■

VILÁGTALÁLKOZÓ – 2006.

SZEPTEMBER 16.

Sok kihívás, egyetlen válasz: az egyetemes testvériség

AZ EGYETEMES TESTVÉRISÉG NAPJA címmel 2006. szeptember 16-án nagyszabású nemzetközi rendezvényt tart Budapesten a Fokoláre Mozgalom.

Szeretné fölhívni a figyelmet az egyetemes testvériség jelentőségére, korunk kihívásai közepette, melyet a párbeszéd által építhetünk minden jóakarató emberrel. Szeretné bemutatni, hogy milyen lépéseket tett meg ezen az úton, és a mozgalom tagjai hogyan képviselik ezt a szemléletet a mindennapokban, családjukban, munkahelyükön, és a társadalom különböző területein.

A világtalálkozó története

1956-ban Budapesten kitört a forradalom. A magyar nép élete árán is ki akarta vívni szabadságát. Az egész világ feszülten figyelt. A pápa drámai hangon figyelmeztette az emberiséget, hogy térjen vissza Istenhez. Szavaitól indítatva Chiara Lubich felhívással fordult a mozgalom tagjaihoz: „Ha létezik egy olyan társadalom,

amely képes az emberek szívéből kitépni Isten nevét, akkor léteznie kell olyan társadalomnak is, amely képes Istent újra az Őt megillető helyre tenni.”

Ekkor egy önálló mozgalom kelt életre, Isten „önkéntesei” néven, amelynek tagjai Istenért akarják adni életüket. A kölcsönös szeretet köteléke tartja össze őket – kortól, nemtől és társadalmi helyzetétől függetlenül. A keresztény értékeket képviselik a hétköznapi világában, és következetesen igyekeznek életre váltani az evangélium tanítását a társadalmi élet különböző területein immár 50 éve. A budapesti találkozó erről az évfordulóról is megemlékezik.

A Fokoláre Mozgalom ma a világ 182 országában van jelen, és közel 4 millióan csatlakoztak hozzá, különböző foglalkozású, vallású és eltérő társadalmi rétegekhez tartozó emberek.

Az Egyetemes Testvériség Napjának programja

Rövid előadások, beszámolók, tapasztalatok hangzanak el a gazdaság, a jog, a környezetvédelem és a média területén olyan kezdeményezésekről, melyek az egyetemes testvériség megvalósítására irányulnak. A programot művészi előadások színesítik, egészítik ki.

A rendezvényt a mozgalom római központja szervezi a magyarországi közösséggel együtt.

Előkészítő fórumok és kerekasztal-beszélgetések

Az Egyetemes Testvériség Napját Magyarországon mindenki számára nyitott fórumok, kerekasztal-beszélgetések készítik elő. Résztvevői közösen gondolkodnak korunk kihívásairól, az egyetemes testvériség építéséről, és megosztják ezzel kapcsolatos tapasztalataikat, különös tekintettel az adás kultúrájára, az élet tiszteletére, a közösségért vállalt felelősség valamint a harmónia megteremtésének fontosságára, a kommunikációs eszközök felelősségteljes használatára.

Az ország területén közel 60 fórum működik. Sok helyen családok vagy plébániai közösségek tagjai jönnek össze, többségében azonban szakmák, érdeklődési körök szerint alakulnak a beszélgetések különböző vallású illetve nem hívó emberek között.

Az egészségügyi dolgozókból, pedagógusokból, művészekből, vállalkozókból illetve gazdálkodókból alakult szakmai fórumok reményt ébresztenek, s megmutatják, hogy az összefogás az egyedüli út a társadalom életének megújítására.

Összeállította: Reskovits Ágnes
info@fokolare.hu
www.fokolare.hu

Az Egyetemes Testvériség Napját Isten önkéntesei születésének 50. évfordulója alkalmából rendezi a Fokoláre Mozgalom Budapesten, a Sportarénában 2006. szeptember 16-án, amely egyben egy nemzetközi rendezvényorozat záróeseménye lesz.

A világ minden országából, 8000 külföldi és 2000 magyar résztvevőt várnak. Mindazokat az érdeklődőket, akik felelősnek érzik magukat szűkebb és tágabb környezetükért, és szívesen osztoznak a mozgalom tapasztalataiban.

CSODÁK KÖZÖTT ÉLÜNK

Tóth Judit

Kerepesen, a főút mellett lakik a népes Lobmayer család, egy nem túl nagy családi házban. Bízató jelek is mutatkoznak már: bővül a kétszobás komfortos otthon. Nemsokára tágasabban fognak élni, lezárul a több éves építkezési kaland egy szakasza. Katica és Miklós a rendkívüli történet néhány pillanatát villantja fel.

HAT GYERMEKÜNKKEL ÉLJÜK a mindennapok tapasztalatait ebben a vidéki környezetben, már tizenegy éve. Négy fiúval költözködtünk, majd két lányunk született. Minden gyermekünk érkezését ajándékként éltük meg.

Első fiúnk, *Marci* úgy fél éves volt, amikor a szemészorvos közölte, hogy jobb szeme béna, és hogy nem lát. Mélységes döbbenetet keltett ez bennünk. Felhőtlen boldogságunkba megérkezett a keresztség. Fájdalommal, de vállunkra vettük, és elindultunk. Közben felkerestünk néhány orvost, és kiderült, hogy mégis lát, a szeme nem béna. Amikor újabb vizsgálatokra került sor, megállapították, hogy *Marci* autista. Valószínűleg nem tanul

Családi fotóalbum (3)

meg beszélni, nem lesz szobatiszta. Újabb hidegzuhany: kérdések, miértek, sírás, panasz, végül egymás szemébe néztünk és elfogadtuk. Azóta *Marci* türelemre, megbékélésre, humorra, elfogadásra, empátiára, gyermeki bizalomra tanított és tanít minket, a szüleit és a testvéreit.

Most már tizenhat éves. Megtanult beszélni, szobatiszta lett, és bár kiségitő

Lobmayer Miklós és Kati tizenhét éve házасok. Hat gyermekük van: Márton, Máté, Miklós, Benedek, Anna és Mária.

(speciális) általános iskolába jár, végig kitűnő bizonyítvánnyal végzi. A legnagyobb dolog, hogy Isten testvérekkel vette körül, akiktől beszélni, játszani, kommunikálni tanul, vagyis a legjobb „szakembereket” küldte segítségül mellé. A kilátástalan helyzetekben mindig megbízott

valakit, mint „órangyalát”, hogy segítse családunkat.

Ahogy felcseperedtek a gyerekek, egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a kétszobás családi házunkat bővíteni kell. Sok töprengés és tervezgetés után, 2002 augusztusában belevágtunk az építkezésbe, saját megtakarításunkból. Jól felkészült munkáscsapatot verbuvált a kivitelezőnk, akik az alapásástól hamar eljutottak a falak felhúzásáig.

Házunk bővítési munkáit nem csak a szomszédaink kísérték figyelemmel. Baráti családoktól is számtalan segítséget kaptunk. Építkezésnél használatos eszközök, anyagok és sok jó tapasztalat került így hozzánk. Aranyos édesanyám elhatározta, hogy felkeresi egyik régi ismerősét. *Terike néni*nek elmesélte a szentmise után, milyen nagy munkába kezdtünk. Kérte őt, hogy egymillió forint segítséget adjon nekünk, amit a későbbiekben visszafizetünk. Hazament és pár perc múlva átnyújtott édesanyámnak egy kis műanyag zacskót azzal, hogy édességet küld a gyerekeknek. Aztán még suttogva hozzátette: nem kell visszafizetni a benne lévő pénzt. Erre az összegre már úgy tekint, mint amit a „háta mögé vetett”. Édesanyám otthon számolta meg: kerekén egymillió forint volt benne. Ezután tudatta csak velünk, milyen bátor kéréssel állt a barátnője elé.

A tetőnket ácsolták, amikor az egyik munkás a közelben segített a barátjának hétvégén, ahol fölöslegessé vált egy-két négyzetméternyi hagyományos cserép. Megemlítette, hogy elhozhatjuk, ha akarjuk. Az

VÉGRE ITT A NYARALÁS!

Pár nap és megyünk nyaralni. Várjuk már nagyon, ám kicsit tartunk is tőle, mert előfordult, hogy ha hosszabb időre elutaztunk, feszültségek támadtak közöttünk. Hogyan kerülhetjük el az ebből fakadó stresszt, és hogyan tudjuk igazán pihenéssel tölteni ezeket a napokat?

L. G.

Ha nagyon elhanyagoljuk a pihenést, könnyen felborulhat belső egyensúlyunk. Ennek pedig negatív következményei lehetnek személyiségünkre: a depressziós hajlamtól az agresszivitásig, a pszichoszomatikus zavaroktól a csökkent koncentráció képességig, és így tovább. Éppen ezért fontos, hogy a nyaralás valóban pihenés legyen, alkalom a kiadós alvásra, a barkácsolásra, szórakoztató filmekkel és könyvekkel, sok vidámsággal.

Az első pillanattól fogva vegyük komolyan, és állapodjunk meg nagy vonalakban, hogyan osztjuk be a napjainkat, rugalmasan kezelve a napirendet, a programokat, számolva az eltérő igényekkel.

Ami az egyiknek kikapcsolódás, nem biztos, hogy a másiknak is az.

Nem szabad, hogy ez bezártságot jelentsen, és csak magunkra figyeljünk, saját vágyaink megvalósítására. A nyaralás ritka jó alkalom lehet, hogy elmélyítsük kapcsolatainkat, felfedezzük, milyen elképzeléseket dédelgetnek a mellettünk élők, mik azok a rejtett vágyaik, amiket a napi hajításban észre sem veszünk, vagy keresztül gázolunk rajtuk.

Persze, ha sok időt töltünk egymással, könnyebben kiütköznek korlátaink és különbözőségeink is: ki moziba menne inkább, ki pedig sétálni, ki az étteremben vacsorázna, ki pedig otthon...

Ám a különbözőség egyben erőforrás, ami a családi harmóniát gazdagíthatja, még ha nagyobb munka is megtalálni a közös megoldást.

Nekünk sem könnyű soha jól megszervezni a nyaralásainkat: szinte mindig a szülőfalunkba megyünk. Megvannak itt is a családi problémákból adódó, vagy a helyi viszonyokból származó feszültségek. Azt vettük észre, hogy amilyen mértékben teret engedünk a másik pihenésének, szükségleteinek, olyan mértékben tudjuk tényleg kipihenni magunkat, és egyszerűsödik a kommunikáció közöttünk.

Ugyanez érvényes gyermekeinkkel kapcsolatban is. Főleg, amíg kicsik, nem könnyű pihenni velük, mert igényeik igencsak különböznek a mieinktől.

De ha mi is gyerekké válunk velük, akkor sokszor tényleg együtt szórakozunk, amikor bábozunk, vagy a szabadban játsszuk velük a már szinte feledésbe merült játékokat.

Szükség van az időbeosztásra, ám még inkább a rugalmasságra. Olykor, különösen a nyaralás alatt, sokkal pihentetőbb hagyni, hogy elragadjanak a körülmények, és az legyen, amit a többiek szeretnének. Látva az örömeiket, és velük örülve, azt fogjuk mondani: megérte.

Maria és Raimondo Scottó

Szeles Márta

utánfutónkat teljesen megpakoltuk az ajándék tetőcserepekkel. A rakodáskor kiderült, hogy a kerítészsom-széd is tetőt cseréltetett a nyáron. Házunkra a szükséges összes hiányzó cserép innen származik. Cserébe mi a teljes rendrakást, a sok törmelék konténerbe pakolását és elszállítatását vállaltuk. Már az első tél tető alatt talált minket, a sok segítségnek köszönhetően.

Közben lehetőségünk nyílt részt venni egy több napos találkozón, ahol elmeséltük tapasztalatainkat Marciról és a házépítésről. Ezután megkeresett minket egy házaspár, és megkérdezte, mekkora összegre van szükségünk, hogy be tudjuk fejezni az építkezést. Kis gondolkodási időt kértünk, majd elmondtuk, hogy mennyi hiányzik még. Nagy pénzüsszeget nyújtottak át: a körülöttük élő családok vagyonszeregének a gyümölcsét. Egy nagyot lépve előre most, így juthattunk el arra a készülségi fokra, amikor a hitelintézet is tovább folyósítja kölcsönünknek a még fenntartott részét. ■

Igino Giordani:

A HÁZASSÁG ALAPJA

A család isteni alapra épül: a szeretetre. Isten a Szeretet, és a házasság a szeretetként megmutatkozó Istenre lett alapítva.

Ha a házaspár szereti egymást, Isten halad el közöttük. Azok a házastársak, akik azal vesztegetik idejüket, hogy nem szeretik egymást, olyan teremtmények, akik idejüket a halálra fecsérlik el, mert az életnek nincs már értelme, a család nem létezik többé.

TI BARÁTAIM VAGY TOK

Hortoványi Emőke

MÉGIS MILYEN MAJÁLIS ez az idei! Esik, és a nyirkos szél mindenkit bekerget a dómba.

Kint, a Konstantin téren sátrak állítódznak, és készül a nagyszínpad az esti koncertekre. Nemcsak a barokk szobrok állják az idő próbáját, a lelkes szervezők között sürgölődnek a Fokoláre Mozgalom fiataljai is. A program: teaház, tánc, tapasztalatok.

De lehet-e táncolni, személyes dolgokról vallani, énekelni, amikor didergünk? Vagy inkább le fognak mondani minderről? *Göbel Gergőnek* is kérdéses volt: „Felajánlották, hogy a dómban szerepelhetünk. Templomban? Ráadásul a táncban sem volt idáig semmi előzményem. Még hozzá ezekkel az új mozdulatokkal... Én nem bohóckodok, fordult meg a fejemben. Aztán elhessegettem a gondolatot: lehet, hogy másoknak örömet szerzek velem, sőt az arányt is javítom, a fiúk oldalán. És együtt már jó volt próbálni.”

Váci Ökumenikus Ifjúsági Találkozó, május elsején, immár harmadszor! Először bővült a program lelkiségi mozgalmak bemutatkozásával.

Ismerős koreográfia: emberek, egymásnak háttal vagy elfordulva, egyesével. Milyen megszokott ez a közöny, nem is kell hozzá nagyvárosnak lenni! Aztán egyszer valaki egy félfordulatot tesz, a másik megismétli, és a szép mozdulat végigfut. Majd közös mozgás lesz belőle. Valami rend, sodró zenére. „Pedig mondanivaló nem volt kiagyaltva. Félünk tőle: ki, mit gondol majd... Együtt találtuk ki, és örömmel dobtuk be magunkat” – folytatja Gergő.

Bizonytalankodás – nekibátorodás – önátadás jellemezte a tanúságtételt, a zenét, a szóló éneket. „Öt perccel megrövidült az idő, a fellépés előtt közvetlenül. Most tör ki az ös-káosz! Hirtelen kellett döntenünk,

Aradi Rita (2)

mit felezzünk meg, miről mondunk le. Köztünk, szervezők közt addigra már megerősödött a szövetség”. *Sámszon Gergő* a megelőző két hét erős munkájának tulajdonítja egységüket. *Farkas Anita* szerint is ez a legfontosabb: „Kis lépéseket kellett tenni, először egymás között. És az így felépült kapcsolat vitt előre mindentől. De hogy a változó helyzeteket tudjuk elfogadni, alázat is kellett. A fellépés előtt még összeültünk: akkor omlott le minden fal.”

Kifelé csak a szolgáló kedv látszik, s az embernek olyan érzése támad, hogy ezek a fiatalok mindenütt ott vannak: süteményt kínálnak, barátságos asztalt terítenek, és kíváncsiak egymásra.

A jelen lévő *Chemin Neuf* közösségre is. *Uracs Gábor* szerint az evangelizáció legnagyobb akadályá, hogy

a kereszténység láthatóan nem egy: „Így még annyira nem hiteles... Pedig ugyanazt a Krisztust hiszi minden felekezet... A fiatalok körében él és mozog az Egyház”.

„Valami változás van. Valami változást hoz a keresztények közé az Úr Jézus” – érezte meg *Tomori Pál*. Ő kezdeményezte a váci keresztény felekezetek találkozóját, az akkor még káplán *Tanczik Balázssal*. A KIT hatása alatt álltak, és belátták, hogy az egy hét ökumené nem elég egy kerek évre.

Most is mind az öt helyi felekezet jelen van a rendezvényen: a lelkész, a parókus, a lelkipásztor és a megyéspüspök személyében is. Idén először bővült ki a program a két nagy nemzetközi tapasztalattal rendelkező katolikus lelkiség bemutatkozásával.

Menczer Péter (3)

„Az összetartozást akartuk átadni – mondja *Tomori Pál*. – A különböző felekezetekből mi szervezők, már megtapasztaltuk ezt az elmúlt három évben. A kölcsönösségben kifelé kell most erősödni. Akkor jöhet az eső és fújhat a szél”.

Így kell, hogy legyen, ezért szól sokakhoz a nap mottója: „Ti barátaim vagytok.” (Jn 15, 14). ■

Különleges pillanat: a Váci Fegyház Bibliakörének tagjai lelki szabadulásuk történetét mesélik el. *Csuka Tamásné*, református lelkész úgy mutatja be őket, mintha tulajdon fia lennének: Ki a rab, és vajon ki szabad közöttünk? – teszi fel a kérdést. Mert mit is mond az egyik fogoly? „A falak mögött is lehet szabadon élni – Jézussal. Szeretetben, békességben”. Kínai társa tőri még a magyart: „Én már benn vagyok nyolc éve, mint kétszeres gyilkos. 2004-ben személyesen megérintett az Isten. Azóta minden nap gondoskodott rólam. Kezdtém embernek érezni magamat. Mindenkinek köszönök, aki szeretetbe öltözött bennünket.” Lehetnek fegyveres örök, zárt ajtók, mégis a bátorítás és felszabadulás léggörét érezzük.

A BAJNOKI CÍM MÖGÖTT

Interjú Teveli Péterrel, aki huszonhat évesen a maratonfutás új országos bajnoka.

Sudár Balázs

Hogyan lett belőled futó? Családi örökség, vagy magadtól döntöttél?

Mivel izgó-mozgó gyerek voltam, a szüleim vittek el különféle sportágakat megismerni. Próbálkoztam tornával és asztalitenisszel, végül mégis a *Csepel* futói között találtam magam, nővéremmel együtt. Rövid időn belül az *UTÉ*-ba kerültünk át, ahol már 14 éve sportolok. Édesapám nagy sportszeretete is hatással volt rám. Sok évig futballozott, valamint kézilabda- és futballmeccseket is vezetett. Mai napig jókat tudunk beszélgetni mindenféle sport-témáról.

Áprilisban 2 óra 43 perc 6 másodperccel a maraton országos bajnoka lettél Debrecenben.

Nagy kihívás volt számomra ez a verseny, mert eddig csak a korosztályos bajnoki címekig jutottam, de azt hiszem minden sportoló számára a felnőtt bajnoki cím az igazi cél. Ez volt az ötödik maratonom, fel kellett nőnnöm hozzá. Egyébként a Magyarországon erős eredménynek számító egyéni csúcs, világszinten közepes szintet jelent. Az augusztusi *Universiadén* félmaratonon – bár én lettem a legjobb európai – csak a nyolcadik helyet tudtam megszerezni az ázsiaiak mögött. Tehát a fejlődés útja adva van.

Korábban sokszor kevésen múlt, hogy végül csak az ezüstéremig jutottam. A legtöbb esetben ez sem volt csalódás, hiszen nálam erősebb, felkészültebb emberek végeztek előttem. Komolyabb ellenféltől nem szégyen kikapni, főként, hogy az ezüstérmes eredményeim nagy része is egyéni csúcs volt.

Milyen a kapcsolatod az edződel, Csoma Ferencel és a klubtársaidal?

Az edzőmet barátnak tekintem, nem csak a sportban, azon kívül is. Sokat beszélgetünk. Nagyon jó szakember, aki 14 éve ismer, ezért tudja, mire vagyok képes. Mindig megbízhatom benne, és ő is bízik bennem. Elfogadja, ha épp kevésbé tudok koncentrálni az edzésekre, versenyekre –

mondjuk az egyetemi elfoglaltságaim miatt –, mert tudja, hogy nekem is fontos a sport, a céltudatos felkészülés, a siker.

Ami a csapattársakat illeti, most már tizenöten vagyunk. Lassan mindenki beilleszkedett a csoportba, és együtt örülünk egy-egy sikernek. Segítjük is egymást, számíthatunk a másokra. Például, egyedül én készülök nagyon hosszú távokra – félmaraton, maraton –, de igyekszünk az edzőnk instrukciói alapján úgy intézni, hogy a rövidebb távot futók közül valaki mindig éppen velem fusson.

Különös próbatétel azonban, hogy a klubtársaim a versenyeken néha ellenfelek is. Van, akitől nem élem meg kudarcként a vereséget, tisztában vagyok felkészültségemmel, és azzal, hogy a másik tényleg kiváló futó. Akivel azonban nincs sok különbség köztünk az edzésen, az ilyen értelemben komoly ellenfélnek, versenytársnak számít, és nem könnyű a barátkozás. Az alapozó hittanon egy alkalommal mindenkinek választania kellett egy „nehéz embert”, és még inkább odafigyelni rá. Nos, én a versenytársam felé igyekeztem lépni.

A futás mellett szakdolgozatot írsz, és készülsz az esküvődre. Nem sok ez együtt?

Mindig is párhuzamosan kellett helytállnom az iskolában, majd az

UTE (3)

egyetemen, illetve a sportpályán. Bár előfordult, hogy hol ez, hol az ment kissé a másik rovására, mégis úgy érzem, hogy sikerült összeegyeztetnem. A „Jó tanuló, jó sportoló” díjak, valamint az egymás után kétszer elnyert köztársasági ösztöndíj talán ezt igazolják.

Az esküvő már kicsit más kérdés. Akkor is, ha a diploma utánra tűztük ki, a szervezés azért egyszerre zajlott minden mással. Nagyon kemény évünk volt, de igyekeztem, és igyekszem időt hagyni mindenre, mindig a jelen pillanatra koncentrálni. Most épp az államvizsgáé a főszerep.

Mégis, alig várom, hogy teljesen az esküvőre tudjak összpontosítani. Hiszen ez lesz életem egyik legszebb és legkülönlegesebb napja.

A vőlegényed hogyan fogadta a sportolást és annak velejáróit?

Mindkettőnk kihívások elé állított. Ő nehezen értette meg a sport világát, el kellett fogadnia a szigorú edzésrendszert, ami az időnket nagyon behatárolta. Igyekezett beleélni magát, kitalálni, hogy ez számomra mit jelent. A *szupermaratonon* kísérőként a csapattal tartott, és úgy érzem, erős benyomást tett rá ez a világ. Másrészt, nekem ugyanígy áldozatokat kell hoznom érte: azt hiszem, ez visz előre minket igazán.

Hogyan fogalmaznád meg egy sportoló szerepét a mai világban?

Mindannyian ugyanabban a szellemen dolgozunk, ugyanazokkal a régi elképzelésekkel: a sport fejleszt, növeli az akaraterőt, megtanít az idő helyes beosztására, a szabályok betartására és a másik elismerésére, például, hogy örülhetünk legalább annyira a másik eredményének is, mint a sajátunknak. Megtanít felállni és továbblépni, és hinni önmagunkban. Mi pedig, mint a sport képviselői, követendő példaként állunk a fiatalok előtt. Azt hiszem ez nagy felelősség. ■

ÖNISMERET? VAGY ÖNAJÁNDÉKOZÁS? MELYIK AZ IGAZI?

Szívesen foglalkozom olyan dolgokkal, amik engem érintenek, mert minél inkább szeretném megismerni magamat. Helyes ez így? Vagy ahhoz, hogy ajándék lehessen másoknak, csak azzal kell törődnöm, aki mellett van?

G.C.

Amikor évekkel ezelőtt irodánkba megérkezett az első számítógép, fogtam egy nagy kézikönyvet, hogy kitanulmányozzam. Eközben végezni kellett a munkámat, így a gépet hamarosan elláttam billentyűzettel meg egérrel, és használni kezdtem. Ha elakadtam, újra fellapoztam a kézikönyvet. És ez így felváltva ment sokáig: hol az elméleti, hol a gyakorlati ismeretszerzés.

Ha fontos tisztában lenni a számítógép kezelésével, sokkal fontosabb ennél, hogy tisztában legyünk önmagunkkal, azzal, hogyan válhatunk megvalósult emberekké. Követhetjük a nálad említett két módszert egyszerre; a választás csak az első pillanatban látszik kényszernek.

Valójában egyikünk sem különálló létezőnek lett teremtve, hanem hogy kapcsolatban legyen a másikkal, a kölcsönös önjándékozás állapotában.

Nem csak azt jelenti tehát, hogy jól viselkedünk. Ajándékként élni: ez létünknek a legmélyebb valósága, ebben teljesebbé válnak ki. Ezért – ahogy te írod – ajándékozni kell magunkat a többieknek.

Ha valamit elajándékoztam, az már nem az enyém. Tehát, ha önmagamot adom oda, le is kell magamról mondani, el is kell magamról felejtkezni, azért, hogy tudjam a másikat szeretni. Ám nem ajándékozhatom el, ami nem az enyém. Ha magamat akarom adni, akkor létezniem kell, egyben tudnom kell azt is, hogy ki vagyok. A helyes önismeretben segítségemre lehetnek a megbízható, tapasztalt emberek vagy a szakkönyvek. Jól ismernem magamat, azt is jelenti, hogy tudok minden oldalamról, a korlátaimmal együtt. Ha rá nem számom magamat erre, sokszor előfordulhat, hogy éppen ezek fékeznek, és meg is akadályoznak majd, hogy ajándék legyek másoknak.

Így viszont a két lehetőség egyesülhet: az önmagunkról való ismeretszerzés és az önjándékozás. Mert személyes léteimet és az élet valóságát megismerve lehetek igazi ajándék másoknak. De nem csak erről van szó. Ha átadom magam, és elmélyítem a kapcsolatokat a körülöttem élőkkel, valódi éneket is könnyebben fedezem fel, mert vissza fog tükröződni másoknak a szememben.

Francesco Chatel

Internetről mindenkinek (6.)

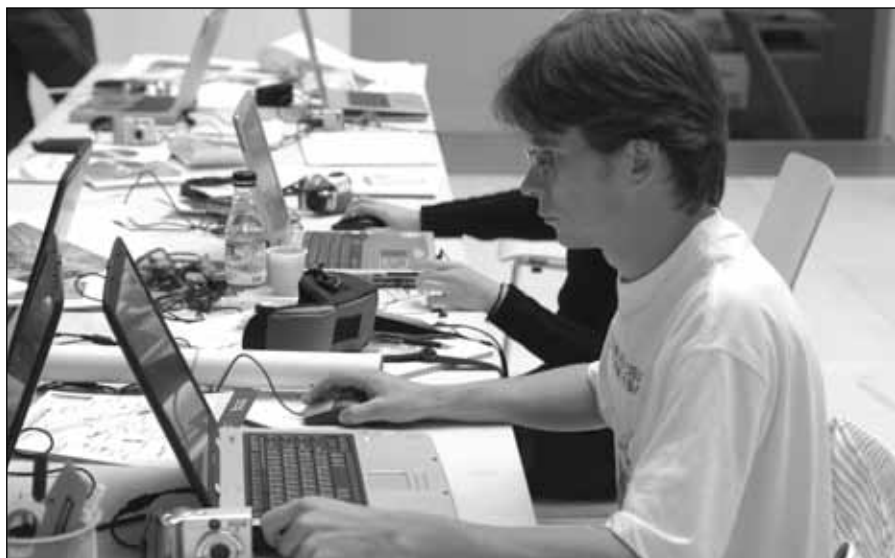
A világhálót nemcsak a maga „virtuális” világában használhatjuk, kapcsolatba léphetünk általa a valóságos világgal, a piacgazdasággal is. Kisebb tárgyakat vásárolhatunk (1.), szolgáltatásokat rendelhetünk (2.), licitálhatunk termékekre (3.), elérhetjük vele a bankunkat (4.).

1.) Sokan a leghetlenebb időpontokban (hajnali 2-kor, vasárnap délben) tudnak bevásárolni. Ezt ma már megtehetik az irodából vagy az otthonukból ki sem lépve. Eleinte csak nem romlandó termékeket (szoftver, könyv) lehetett így vásárolni; mára szinte minden termékkörben található ún. „webáruház”. A fizetés történhet utánvétellel (az árut átadó küldöncnek) vagy online bankkártyával (ilyenkor meg kell adnunk bankkártyánk adatait, és egyenesen a bankszámlánkról vonják le a pénzt). E második megoldást csak megfelelő gyakorlattal és biztonsági eszközökkel (például webkártyával) rendelkezőknek ajánljuk.

2.) A szolgáltatások terén két fontos szempont van: a költségek csökkentése és az ismertség növelése. A „fapados” légitársaságok az utazási irodáknak szánt jutalékot spórolják meg az internettel. Persze először szokatlan, hogy több tízezer forint kifizetése után „csak” egy kódot kapunk.

A vevőkör szélesítése hasznos az éttermeknek, főleg a pizzériáknak. Többeknek van saját honlapjuk, de a www.netpincer.hu oldalon a lakcímünk megadása után több közeli pizzériát és éttermet is ajánlanak, árlappal együtt. A fizetés a kiszállítást végző futárnál történik.

3.) Árverés: Itt az a fontos, hogy eltaláljuk a pillanatot. Két magyar ol-

dalon is (www.teszvesz.hu és www.vatera.hu) meghirdethetjük felesleges vagy megunt dolgainkat, vagy pedig kereshetjük rajtuk azt, amire éppen szükségünk van. Ha a licitálás során nincs jobb ajánlat annál a legmagasabb áránál, ami számunkra még elfogadható, máris a lehető legalacsonyabb áron juthatunk hozzá bármihez. Persze az árut nem foghattuk kézbe vásárlás előtt, a partner sem mindig teljesen korrekt, sőt néha akkora árat kér holmijáért, hogy az hónapokig nem kel el.

4.) Bankolás: Az időt senki nem szereti sorbaállással tölteni. Márpedig egy-egy befektetés intézése, vagy bankkártya igénylése, főleg pedig a postai csekkek befizetése igen időigényes. Ennek kiküszöbölésére a bankok internetes hozzáférési lehetőséget kínálnak. Az óvatosság persze itt sem árt, hiszen anyagi biztonságunk forog kockán, amikor kevéske megtakarított pénzünket vagy éppen a havi fizetésünket őrző folyószámlánk felett rendelkezünk a

világhálón, kódok és jelszavak megadása után. Tudják ezt a bankok is, ezért folyamatosan javítják a védelmi rendszerüket, és kínosan ügyelnek a problémák megelőzésére. Hiszen, ha híre megy, hogy egy ügyfél internetes csalók miatt elvesztette a pénzét, mindenki rajtaütésszerűen elmenekül a banktól. Ezt a kockázatot senki nem akarja vállalni. Itt is igaz, hogy ahány ház, annyi szokás. Van olyan bank, amelyiknél a számlához külön chipkártyával lehet csak a hozzáférni, míg mások több jelszót alkalmaznak, például az egyszerű lekérdezéshez egyet, és az átutaláshoz egy másikat. Azonban mindegyik rendszer megegyezik abban, hogy bármikor, akár vasárnap éjszaka is ellenőrizhetjük pénzügyeinket, hozzáférhetünk a számlánkhöz. Az már

más lapra tartozik, hogy a munkaidőn kívül leadott internetes megbízásokat is csak a bank nyitásakor hajtják végre, a következő munkanap reggelén.

Mindez csak néhány kiragadott példa egy széles témakörből. Mégis jól szemléltetik, hogy némi keresgélés után mára a világháló sok olyan szolgáltatást nyújt, ami korábban elképzelhetetlen volt.

Rombányi László

A fokozatosság elve

Sokszor látni kismamákat a nagy bevásárlóközpontokban babakocsival. Van-e összefüggés az életmód radikális átalakulása és a gyermekek közt gyakori jelenség, a hiperaktivitás között?

A gyermekek egészséges fejlődése szempontjából nagyon fontos kérdés, hogyan veszik birtokba a körülöttük lévő „teret”, a környező világot. Főleg abból a szempontból, hogy a gyermek ne legyen túlmozgásos később, mai szóval: *hiperaktív*.

Az első „térben” az anyaméhben, minden szempontból kedvezőek a körülmények. Azután következik a mőzeskosár, majd a kiságy. Amikor a baba elkezd forogni hasról hátra és hátról hasra, és sokszor a kiságyban keresztbe fekszik, eljön az ideje, hogy „hempergőbe”, vagyis járókába kerüljön (3-4 hónaposan). A járóka lehetőleg ne legyen túl nagy, és ne tegyük tele játékokkal. Elég, ha egyszerre 3-4 játék – gumilabda, csörgő, kislabda stb. – van benne. A túl sok inger érdektelenné teszi a kisgyermeket.

Később elkezdődik egy nagyon fontos időszak, a mászó-korszak (a 8.-10.-12. hónap). Ekkor célszerű a szobának egyik sarkát elkeríteni, ami nagyobb a járókánál, de még nem az egész szoba. Időnként persze ki lehet tenni a szőnyegre, hogy mászhasson, de a bútorokat, tárgyakat úgy kell átalakítani, hogy azok ne legyenek veszélyesek rá, és a gyermek se tehessen kárt bennük. Ugyanis mindenre kíváncsi, mindent megfog, megtapogat, „kipróbál”. Ebben az időszakban még visszatehetjük őt a járókába időnként,

hogy ott foglalatostkodjon, játszhasson. Alváshoz legcélszerűbb mindig a kiságyba tenni. Azután, amikor elindul (10.-18. hónap), lassan-lassan birtokba veheti az egész lakást – de ilyenkor is vissza lehet őt tenni a járókába időnként.

A játszótéren vagy a kertben – ahová mindennap kimegyünk vele – megismeri a lakáson kívüli teret, így bővül egyre inkább a térismerete.

Ha mindez fokozatosan történik, akkor biztosan nem lesz hiperaktív a gyermekünk.

A hiperaktivitásnak egyik legfőbb oka szerintem az, hogy a teret fokozatosság nélkül veszi birtokba a kicsi. A kiságy után rögtön az egész lakást, mindig ott, ahol az anyuka tartózkodik, hogy sírás nélkül „el-legyen” a gyerek.

A másik fő oka a fáradtság. Egy kisgyermek ugyanis, ha fáradt, akkor nem pihen, hanem még többet mozog, szinte „felpörög”.

Ennek természetesen akkor lehet leginkább elejét venni, ha pontosan betartjuk a gyermeknek megfelelő *napirendet*. Vagyis megfelelő időben eszik, alszik, levegőzik és játszik. Ma a gyermekeknek szánt eszközök lehetővé teszik, hogy a kisgyermeket közlekedési eszközön elvigyük magunkkal, például a nagy bevásárlóközpontokba vagy távolabbi rokonokhoz, ismerősökhöz. Ez nem túl szerencsés helyzet a „tér” megismerése szempontjából. A gyermeknek ugyanis nincs szüksége arra, hogy a lakóhelytől túl messze eső helyekre menjenek vele. Ahhoz, hogy később ne legyen hiperaktív, vagy ne legyenek „térorientációs zavarai”, itt is a fokozatosság elvét kell betartani, mint a gyermeknevelés bármely más területén.

*Szalainé Simkó Hilda
gyermekpszichológus*

Gyümölcsszezon

Végre itt a nyár, kezdődik a gyümölcsszezon. Hogy hosszabb távon is megőrizhessük a gyümölcsök zamatát, közreadunk néhány receptet. Lehet bárkinek már régi, jól bevált saját módszere, hátha elleshetünk mégis valami újat az eddigiekhez...

Lekvár és szörp

Bármilyen gyümölcsből készíthetünk lekvárt és szörpöt az alábbiak szerint:

Az egészséges, érett gyümölcsöt megmossuk, megtisztítjuk, kimagozzuk, a nagyobbakat (pl. a barackot) negyedébe vágjuk. Ízlésünktől és a fajtájától függően a tisztított gyümölcs minden kg-jához 20-80 dkg cukrot teszünk, összekeverjük, egy napig állni hagyjuk, míg levet ereszt. Közben többször felkeverjük. A gyümölcsöt kiszedjük a levéből, gyengén kinyomkodjuk (vagy erősen, ha a lekvárt sűrűn szeretjük.)

A levet leszűrjük, felforraljuk, üvegbe töltjük, dunsztba tesszük, míg kihűl. Ez a szörp. Felforraláskor a rostok feljönnek a tetejére, hab formájában. A habot szedjük le (ebből pl. fagyit készíthetünk).

A kiszedett gyümölcs minden kg-jához kb. fele annyi cukrot keverünk, mint előzőleg. Nyeles turmix géppel összetörjük olyan mértékig, ahogy szeretjük a lekvárt (pépes-darabos), de nagy darabok ne maradjanak benne. Felforraljuk, (nem kell főzni!), üvegbe töltjük (lehetőleg csavaros, lapkával fedett üvegbe), száraz dunsztba tesszük, míg kihűl.

Tartósítószer nem szükséges! További előnyök: nem főzzük agyon a gyümölcsöt; a levét nem kell elpárolni (mint pl. a hagyományos sárgabarak lekvárnál), a lé is hasznosul, a lekvár mégis sűrű lesz; íze jobban hasonlít a friss gyümölcséhez. *(Smohai család fejlesztése)*

SPORTOLÓK
A BÉKEÉRT

Interamnia Világkupa címmel rendezik meg a világ legjelentősebb nemzetközi ifjúsági kézilabda bajnokságát július 4. és 11.

között az olaszországi Teramoban, már harmincnyedik alkalommal. Évenként mintegy négyezer 12-22 év közötti sportoló érkezik ide az egész világról, hogy a sporton és a kultúrán keresztül előmozdítsa a népek találkozását és egységét.

Egészen eredeti ötlet a „Béke csapat”, a 24 játékoskal, képviselve mind az öt kontinenst. A ma egymással ellenséges viszonyban vagy a közvetlen konfliktust alig kiheverő or-

szágokból érkező sportolók játszanak egy csapatban (mint Kína és Tajvan, Észak és Dél-Korea, India és Pakisztán, az USA és Vietnám, Afganisztán, Marokkó és Algéria, Bosznia, valamint Horvátország, Koszovó és Szerbia, Törökország és Ciprus). Közöttük van tíz muzulmán, öt buddhista, három katolikus, két zsidó, két ortodox, egy hindu és egy protestáns fiatal.

A sport világában eddig páratlanul számító esemény fel akar számolni minden konfliktust, minden előítéletet, ami a népeket elválasztja egymástól. Példát szeretne adni, hogy a sport képes egyesíteni azt, amit a politika megoszt.

www.interamniaworldcup.com

GLOBALIZÁCIÓ ÉS
KIHALÓ NYELVEK

A ma hatezer beszélt nyelvből 2100-ra csak a fele marad meg! És az ok: a globalizáció. E vesztes jelenségről az UNESCO tájékoztat, az ENSZ tudományos és kulturális kérdésekkel foglalkozó szervezete. Napjaink legbeszéltbb nyelvei a kínai, az angol, a spanyol, az orosz, a francia és az urdu. A gazdasági globalizáció hatására egymás után tűnnek el a nyelvjárások, különösen Ausztráliában és az USA-ban. Ez a folyamat összefüggésben van a vidéki és a bennszülött lakosság iparosodottabb országokba és városokba történő költözködésével és szétszóródásával.

„A nyelvek megszűnése azt jelenti, hogy elveszítünk számtalan ismeretet is – mutat rá elem-

zésében Colette Grinevald nyelvész, a francia *Le Monde* hasábjain. – A helyi nyelvjárások ugyanis segítenek más nézőpontból tekinteni a világra, gazdagítják az emberi nem rendkívüliségét és árnyaltabb megismerését. Ezen kívül a nyelvek eltűnése előidézője lehet az önazonosság elvesztésének – hangsúlyozza a tudós –, mert nyelvünk által gyökerezünk történelmünkbe”. Ez az állapot kiváltójává válhat a népek közötti erőszaknak vagy önpusztításnak (mint az alkoholizmus, az öngyilkosság), – állítja Grinevald.

Megnyílik a „Szó Múzeum” az UNESCO kezdeményezésére, 2007 februárjában, hogy a kihalt-félben lévő nyelvek továbbadhassák értékeiket legalább ilyen formában az utánunk jövő nemzedékeknek.

LIBERALIZÁLT
SZABÁLYOK
JÚLIUS 1-TŐL

A Magyar Orvosi Kamara – a beteg emberek gyógyítására és a betegségek megelőzésére felelős orvostudományi képviselőként – elfogadhatatlannak ítéli, hogy a jogalkotás hiányosságaiból fakadóan a közeljövőben lehetővé válhat saját kérésük alapján a 18 éven felüli nők meddővé tételé.

A szabályozás jelenlegi megengedő formájában élesen szembeállítja az egyén rosszul értelmezett szabadságjogait a biológiai törvényekből eredő,

generációkon átívelő közösségi kötelezettségekkel. A generációk egymás iránt érzett felelősségadatának, gondoskodásának szétzilálásával a társadalom és a hagyományos emberi civilizáció szándékos felszámolásának veszélyét hordozza magában.

A Magyar Orvosi Kamara fentiekre alapozva fordul sürgős indítvánnyal a Magyar Köztársaság Országgyűléséhez, hogy idejében szülessen a művi meddővé tételt megfélelítő módon szabályozó, az alkotmányosság próbáját is kiálló törvény.

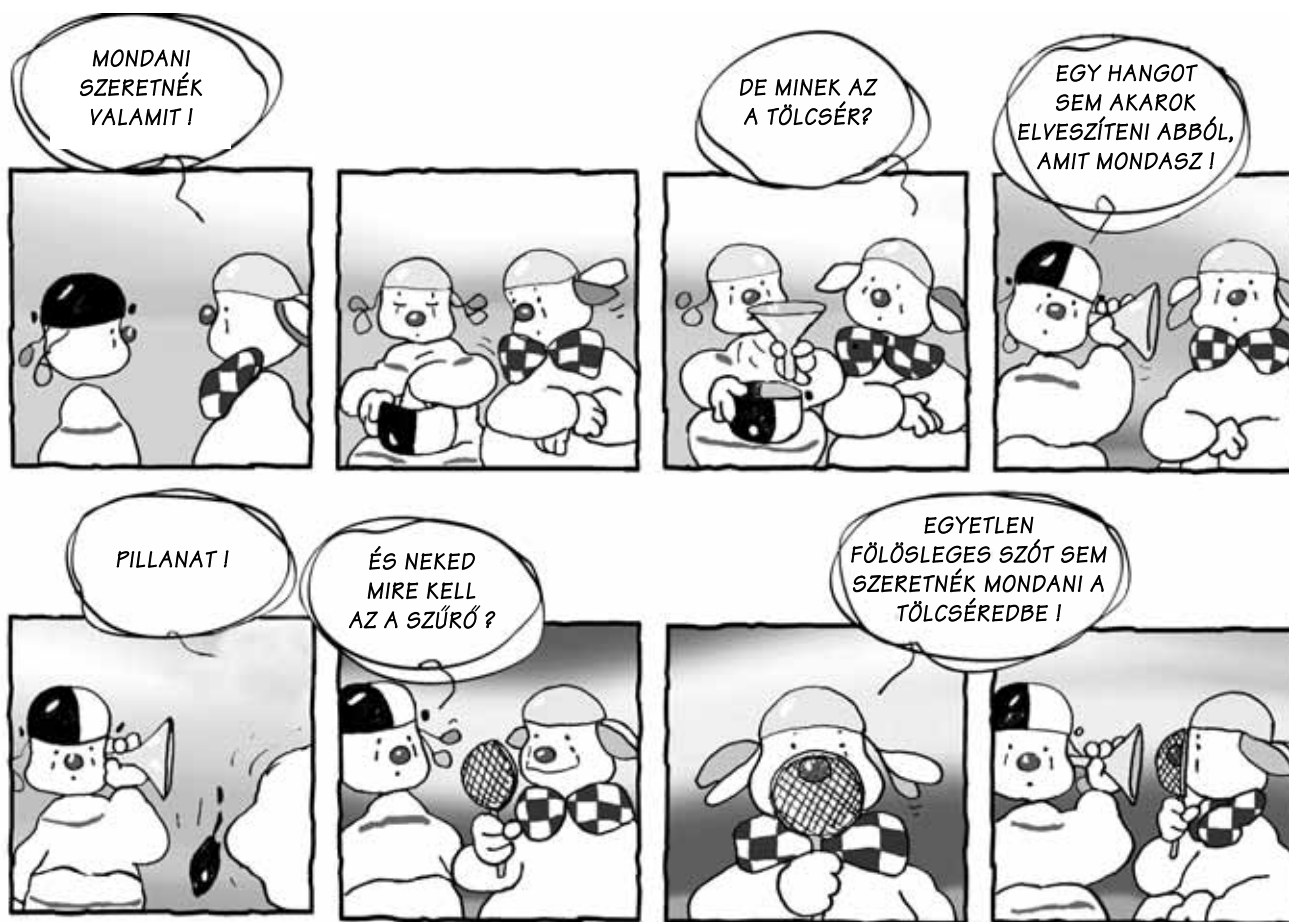
MOK

MENEKÜLTEK
REMÉNYE

Az ENSZ ezzel a mottóval a menekültek rendíthetetlen képességére utal, akiknek menekülésük folyamán veszélyekkel és akadályokkal kell szembenézniük. A június 20-i *Menekültek világnapját* 2000-ben tartották meg először. Az ENSZ valóságos ünneppé szeretné nyilvánítani ezt a napot. „Ahogy az anyák napján az édesanyákat ünnepeljük, úgy kívánunk a világ menekültjeinek is egy különleges napot szentelni” – olvasható a világszervezet nyilatko-

zatában. Mintegy negyvennégy millió ember él otthonától távol, háború, üldöztetés, az emberi jogok súlyos megsértése miatt.

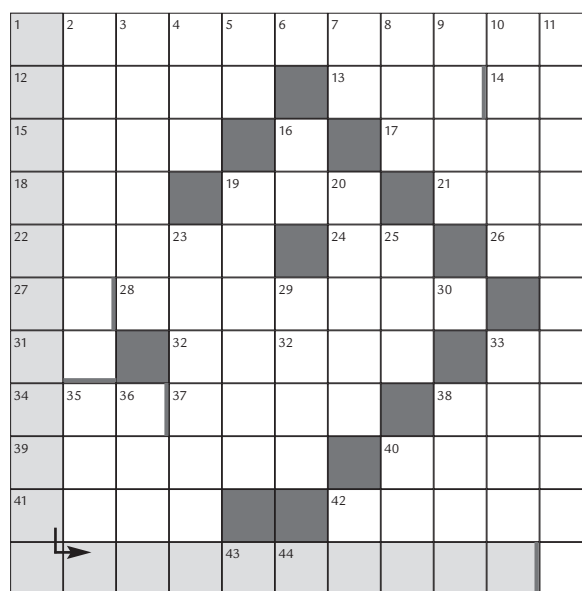

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Julius Langbehn teljes mondása: „A gyümölcsöt a nap érleli, függ. 1. a hozzátartozó vízszintessel.”

Vízszintes: 1. TV-hez nélkülözhetetlen 12. Görög isten 13. Állatkert 14. Indulat szó 15. Mell 16. Hidrogén 17. Angolul csattanás, durranás 18. Triko 19. Foci rajongók öröme 21. Angol királyi légierő rövidítése 22. Éljen, remek 24. Ilyen ige is van 26. Tiltó szó 27. Ek! 28. Tulságosan drágának tekintett 31. Sír 32. Jegyzőkönyv 33. Dupla vé! 34. Összezavart per 37. Abba az irányba 38. Francia élet 39. Tüzet szüntető 40. Ütött 41. Női név 42. Végtelenül besiet!

Függőleges: 2. Magyar sci-fi író keresztneve kezdőbetűjével 3. Mértéktelenség 4. Csapadék 5. Nagy Zoltán 6. Nitrogén 7. Névelő 8. Hajít 9. Ordít, bög de angolul 10. Arról a helyről 11. Új emberek befogadása valamely szervezetbe 16. Fehér „szőnyeg”! 19. Törpe versenyautó 20 Női név 23. Papíron sorokat húz 25. Fél kloaka! 29. Pici 30. Tonna 33. Virágzik 35. Félig Pilátus! 36. Gabona fajta 38. Vizeletet kiválasztó szerv 40. Magot ültet 42. A házba 43. Kérdő szó 44. Sugár jele

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:
„Ne nevesd ki az apró magot”

Bizony mondom nektek, hogy
aki Isten országát nem úgy
fogadja, mint a gyermek, az nem
jut be oda. (Lk 18,16-17)

